

onafhankelijk studentenblad

veto

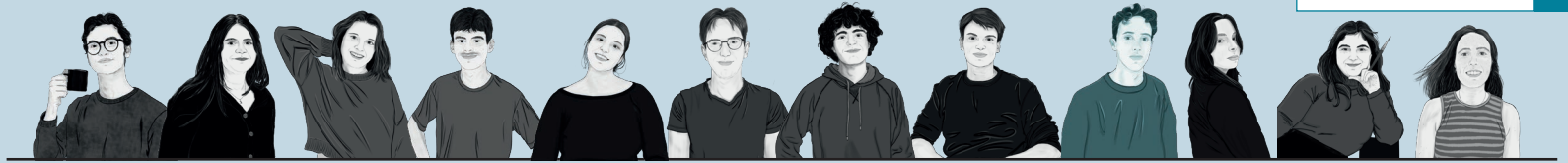
jaargang 52 nummer 5
2 maart 2026
driewekelijks blad
erkeningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

PB-PP | B-02817
BELGIE(N) - BELGIQUE

De kosmos mag wat kosten

Dit betekent de Einsteintelecoop voor jou

In deze editie

4

Wat heeft een prof aan jouw evaluatie?

4

DICHTERBIJ
epistemologie van de sneeuw

5

Systeem van 'waaiers' en 'ritsen' moet opleidingsaanbod verfrissen

6

Einsteintelecoop, de poort naar het heelal: 'Hij kan België op de wereldkaart zetten'

8

Zweten is het nieuwe uitgaan: 'Je wil niet achterblijven'

10

Na alle dure cursussen: zo bereid je je goedkoop voor op toelatingsexamen Arts

11

Buddyprogramma FEB boomt door voordeel bij Erasmusselectie

12

DE LEGENDE
Professor Johan Verberckmoes: 'Historici zijn mensen van de wereld'

16

De internationale vrije vereniging: een cocon voor studenten met dubbele cultuur

18

'Enkel ervaring gezocht': zo maak jij je cv toch aantrekkelijk

22

Hoe rijm je geloof en wetenschap? 'Je kan nooit volledig waardenvrij zijn'

24

Sommige vegetarische Almagerechten zijn minder voedzaam dan je denkt

25

HET PUNT VAN DE PROF
Over de significantie van insignificantie

26

'Het is niet omdat Pommeliën Thijs het goed doet, dat festivals meer Nederlandstalige acts zullen boeken'

30

Hollywood kiest steeds meer voor klassieke verhalen: 'Vooral het esthetische aspect is belangrijk'

32

DE NAVRAAG
Ilja Leonard Pfeijffer: 'Ik ben helemaal geen pessimist'

37

Sjarels Crypto
Sudoku
Anagrammen
Horoscoop

37

DE KRINGTIP
Het beste en het gekste dat studentenverenigingen je in maart aanbieden

Laat de Einsteintelecoop een voorbeeld zijn

Misschien wordt onze regio wel het mekka voor astronomie. België, Nederland en Duitsland dienen namelijk samen een kandidatuur in om bij het drielandenpunt een ondergrondse zwaartekrachtdetector te bouwen: de Einsteintelecoop.

De queeste naar kennis over de kosmos is eeuwenoud. Pas recent ontdekten wetenschappers dat de heilige graal van hun zoektocht misschien wel zwaartekrachtgolven zijn. Met de metingen van de Einsteintelecoop hopen ze een fundamenteel beter begrip te krijgen van de kosmos.

Dat is geen folklore. De vereisten voor de telescoop zijn onverbiddelijk streng en achter de kandidatuur van onze regio gaat een indrukwekkend raderwerk schuil van interdisciplinaire en internationale samenwerkingen. Bouwen op grote diepte vereist grondig geologisch onderzoek en ingenieuze bouwkundigen. Fysici, statistici en wiskundigen zullen hun handen vol hebben met het verwerken van de massa's data die

het instrument (hopelijk) zal uitspuwen.

Bovendien is heel wat technologie die broodnodig is voor de telescoop nog niet

Er zijn nog heel wat andere interessante technologische problemen. Wanneer zullen we die met dezelfde sérieux aanpakken?

ontwikkeld. Daarom verenigen kennisinstellingen zich over de landsgrenzen en disciplines heen, om in hun niche 'wereldtop te zijn', zoals Hans Plets het in deze editie zegt. Bovendien steunen de lokale overheden het initiatief overtuigend met een financieel engagement van momenteel zo'n 1,6 miljard euro.

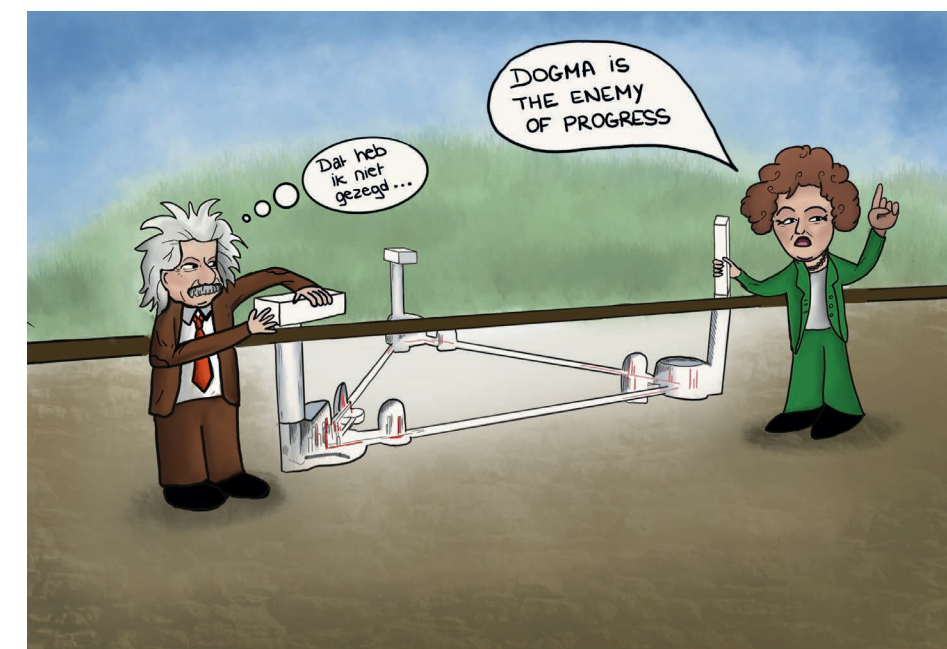
Het enthousiasme en engagement waarmee de verschillende landen en kennisin-

stellingen samenwerken om het project tot een goed einde te brengen, is bewonderenswaardig. Dat het mogelijk is om kennis en energie op die manier te bundelen, kan ons enkel hoopvol stemmen. Er zijn immers nog heel wat andere interessante technologische problemen, waar weliswaar minder prestige mee te rapen valt, maar die minstens even relevant zijn voor klimaat en maatschappij. Wanneer zullen we die met dezelfde sérieux aanpakken?

Van een fysieke Einsteintelecoop is nu nog geen sprake, maar hij figureert wel al in een intensieve wervingscampagne voor STEM-richtingen bij scholieren. Hopelijk zullen zij als student een mooie plaats in het verhaal krijgen en hebben ze straks ook andere projecten om van te dromen. ☞

Pieter-Jan Bossuyt is redacteur Onderzoek. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Cartoon van de maand

Wat heeft een prof aan jouw evaluatie?

Elke lesvrije periode krijg je een mailtje van je decaan met een warme oproep om de docenten- en vakkenevaluatie in te vullen. Maar wat is dat formulier, en waarom vul je het best in? SIMEON DUWEL

Slechts één melding per jaar mag je echt niet negeren. Die gaat over de evaluatie van je vakken en je professoren van het vorige semester. Vicerector voor Onderwijsbeleid Margriet Van Bael spoort studenten alvast extra aan om het formulier in te vullen. Het is onderdeel van COBRA, het systeem waarmee de KU Leuven haar onderwijs evalueert. Jouw mening telt daarbij.

Wat er dan gebeurt met je o zo gegeerde feedback? 'Dat gaat langs een pad van verschillende stappen', vertelt Van Bael. 'Na 11 maart worden de gemiddelde scores berekend en krijgen docenten inzage in de antwoorden.' Je docenten krijgen dan ook de kans om wat duiding te geven, bijvoorbeeld als ze recent de aanpak van een vak omgoiden.

Vier eindwaarderingen

De resultaten en die bijkomende duiding komen dan terecht bij de decaan van je faculteit en de programmadiirecteur van je richting. Die programmadiirecteur is de eindverantwoordelijke voor de structuur en inhoud van je opleiding, en staat aan het hoofd van de permanente onderwijscommissie (POC).

'Opdat de resultaten betrouwbaar zijn, is het belangrijk dat de responsgraad voldoende hoog is'

— Margriet Van Bael, vicerector Onderwijsbeleid (KU Leuven)

Het uiteindelijke oordeel over de kwaliteit van een vak of docent wordt echter door een subcommissie van de POC geveld. In die subcommissie zitten een paar personeelsleden van de universiteit en ook minstens twee studenten.

Die subcommissie kan kiezen uit vier eindwaarderingen: 'bijzondere waardering', 'waardering', 'waardering met aandachtspunten' of 'bijsturing nodig'. Die laatste twee categorieën vragen in het bijzonder om extra opvolging. 'Waar er bijsturing nodig is of aandachtspunten zijn, zal de programmadiirecteur dat samen met de docent verder opnemen', verheldert Van Bael.

Personeelsdossier

Vakken waar bijsturing nodig is, worden het jaar erop onmiddellijk nog eens geëvalueerd, terwijl dat normaliter om de drie jaar gebeurt. En bovendien: alle feedback, positief of negatief, kan terecht komen in het personeelsdossier van je docent.

Dat dossier wordt bijvoorbeeld gebruikt bij loopbaanbeslissingen, zoals promoties van docenten. Van Bael benadrukt dat het invullen van de evaluatie ook hier uitmaakt: 'Opdat de resultaten betrouwbaar zijn en door kunnen stromen naar het personeelsdossier, is het belangrijk dat de responsgraad voldoende hoog is.'

☺

De vraag van de maand

Elke maand beantwoordt *Veto* een studentikoze vraag. Wil jij dat we iets voor je uitzoeken? Stuur dan een mailtje naar veto@veto.be.

dichterbij: **Sanne Lolkema**
epistemologie van de sneeuw

net doen of dit erbij hoort: de stuwung van het zonlicht op een witgetrokken wereld mensen houden poezen binnen zetten winterbanden onder hun geraamte
sneeuwpoppen schieten de grond uit iemand ontfermt zich over de begaanbaarheid van de stoep er is opeens een vuur op straat

het zijn stokkende dagen de vertraging in het spoor te meten

een jongen wordt daar wakker: de neergedaalde schittering in zijn ogen *niet te weten wat hij nu eens zal doen*

heel langzaam wordt hij een fietser op de brug – later stapt hij uit voorzorg

af heel langzaam een schuifelende buurtbewoner een snowboarder *de snelweg*

heel langzaam wordt hij dan een sneeuwlok

klopt de slome vreugde van zijn jas neemt zich voor de traagste jongen te worden

die ooit bestaan zal hebben

Sanne Lolkema is student Humanistiek aan de Universiteit voor Humanistiek.

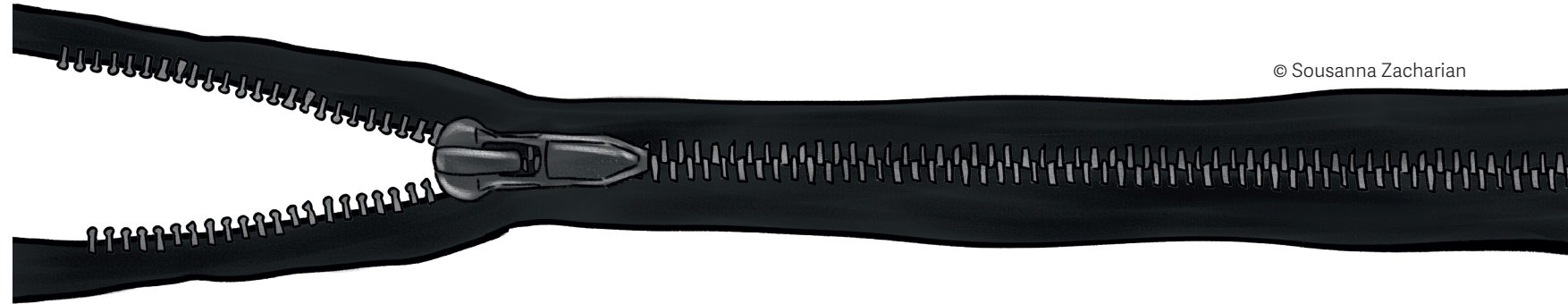

© Marthe Temst

Systeem van 'waaiers' en 'ritsen' moet opleidingsaanbod verfrissen

De Associatie KU Leuven wil het aantal opleidingen dat samen een thematische waaier vormt, vergroten. Tussen die opleidingen moeten studenten eenvoudig kunnen schakelen. 'We willen vermijden dat studenten vast komen te zitten na hun keuze.' PIETERJAN DOUCHY

© Sousanna Zacharian

De Associatie KU Leuven, een samenwerking tussen de KU Leuven en vijf hogescholen, wil inzetten op studiegebieden met een 'waaier'. Zo'n waaier brengt verschillende opleidingen met hetzelfde thema samen.

Dat idee is op zich niet nieuw. Zo kan je vandaag zowel kiezen voor een graduaat in de Biotechnologie als een professionele bachelor in de Biochemie. Aan de universiteit kan je je verdiepen in de Biochemie en Biotechnologie.

Onderwijs en zorg

Wat wel nieuw is, is de ambitie van de Associatie om het aantal waaiers te verhogen. Schakelen van de ene naar de andere opleiding uit de waaier, wil ze vlotter maken. In een eerste fase richt ze zich op haar zorg- en onderwijsopleidingen.

Dat 'waaiers' uitgerold worden, betekent niet dat studenten ook 'moeten' doorstromen van de ene naar de andere opleiding. 'We willen vermijden dat een student vast komt te zitten omdat die ooit koos voor een bepaalde opleiding', zegt Uddin. 'Wie daar de wens toe heeft, kan vlotter schakelen.' Ook voor heroriënterende studenten kan het systeem voordelen bieden. 'Maar de bestaande trajecten blijven bestaan, want ze hebben elk hun eigen waarde en finaliteit.'

Ritsen

Opdat studenten vlotter kunnen schakelen binnen de waaier, werkt de Associatie aan een 'ritssysteem'. Daarbij krijgt een student al tijdens een professionele bacheloropleiding aan een hogeschool van de Associatie de mogelijkheid om vakken op te nemen uit het schakelprogramma van

ligt dat mij, kan ik dat aan?

Toch komt niet elk vak in aanmerking. 'Voor ons ritstraject kozen we de vakken die studenten grotendeels via zelfstudie

'De bestaande trajecten blijven bestaan, want ze hebben elk hun eigen waarde en finaliteit'

— Imran Uddin, algemeen directeur Associatie KU Leuven

en online lessen kunnen volgen', zegt Van Dooren. 'Sommige practica bieden we aan op hun hogeschool.'

Kwaliteit centraal

Voorlopig gaat een werkgroep van de Onderwijsraad van de universiteit op zoek naar mogelijke drempels bij de uitrol van het systeem. 'Denk daarbij aan administratieve drempels en de afstand tussen de campus in Leuven en de hogeschool', zegt Ianthé Van Marcke, studentenvertegenwoordiger in de Onderwijsraad voor Stura.

Eind april zou duidelijk moeten zijn met welke drempels de Associatie precies rekening moet houden. Daarna volgt een eventuele uitwerking op het niveau van de verschillende opleidingen.

De studentenraad wil vooral dat de onderwijskwaliteit voor studenten centraal staat. Geen waaiers omdat het kan, maar omdat er vanuit het werkveld en de studenten vraag naar is. 'Dat is voor ons een belangrijke voorwaarde', klinkt het bij Van Marcke. ☹

'Als hogeschoolstudent krijg je de kans om al eens te proeven van de universiteit: ligt dat mij, kan ik dat aan?'

— Wim Van Dooren, programmadiirecteur master Basisonderwijs

'Die sectoren kampen met personeelstekorten en wat de studentenaantallen betreft, zijn wij de marktleider', zegt Imran Uddin, algemeen directeur van de Associatie. 'We zien het als deel van onze maatschappelijke opdracht om iets aan die tekorten te doen.' De lerarenopleiding aan de hogeschool wordt bijvoorbeeld 'geflankeerd' door de recente master in het Basisonderwijs en het nog uit te werken graduaat tot Onderwijsassistent.

de universiteit. De student vervangt daarmee vakken uit het reguliere traject van de professionele bachelor.

Een student die voor een ritvak slaagt, kan sneller aan de master beginnen omdat het schakeltraject korter wordt. 'En het systeem kan de overgang naar de universiteit verzachten', zegt professor Wim Van Dooren, programmadiirecteur van de master in het Basisonderwijs. 'Als hogeschoolstudent krijg je de kans om al eens te proeven:

Einsteintelecoop, de poort naar het heelal: 'Hij kan België op de wereldkaart zetten'

Voor een project waarvan de komst in onze regio onzeker is, is de Einsteintelecoop bijzonder aanwezig. Daarvan getuigt de *roadshow* die eind maart in onze alma mater passeert, samen met verschillende lezingen. SIDNEY OE, PIETER-JAN BOSSUYT

Terwijl de competitie voor de bouwlocatie van de Einsteintelecoop onverminderd voortwoedt, trekken wetenschapscommunicatoren door Vlaanderen om het brede publiek warm te maken voor het project. Deze maand is Leuven aan de beurt.

De Einsteintelecoop is een Europees project om een nieuwe detector van zwaartekrachtgolven te bouwen. In 2015 detecteerde LIGO, een al bestaande Amerikaanse detector, de eerste zwaartekrachtgolf. 'Maar waar het nu om honderdtallen detecties per jaar gaat, zou het met de Einsteintelecoop over een honderdduizendtal gaan', zegt Tjonnies Li, professor fysica en docent zwaartekrachtgolven (KU Leuven). 'De potentiële ontdekkingen gaan van het ontstaan van het heelal tot de dood van sterren.'

De verwachtingen liggen hoog. 'Het kan voor een nieuwe gouden eeuw in kosmologie zorgen. Zoals het CERN, de Zwitserse deeltjesversneller, dat in het verleden ook deed voor de deeltjesfysica', vertelt Thomas Hertog, professor theoretische fysica (KU Leuven).

Drie kandidaten

De locatie van de Einsteintelecoop staat echter nog niet vast. Drie grote kandidaten worden naar voren geschoven: het drielandenpunt van België, Nederland en Duitsland, de regio Saksen en de regio Sardinië. Die laatste twee zijn van plan om hun krachten te bundelen in een gezamenlijk project.

Duitsland zit dus in een opmerkelijke positie omdat het in twee kandidaturen een vinger in de pap heeft. 'Hun keuze, die nog op federaal niveau moet gebeuren, zal

Wat zijn zwaartekrachtgolven?

Zwaartekrachtgolven zijn de rimpelingen van de ruimtetijd die veroorzaakt worden door extreem massieve objecten. Aangezien slechts vijf procent van het heelal licht uitzendt of reflecteert, opent dit een nieuw luik van het heelal.

De rimpelingen zijn echter extreem klein. Door deze schaal blijft de grootste uitdaging in de bouw van de telescoop ruis van de omgeving. Een manier om dat te mitigeren is het samenleggen van data van meerdere detectoren, wat wereldwijde samenwerking essentieel maakt.

beslissend zijn voor ons', vertelt Hans Plets, CEO van ET Vlaanderen, dat de kandidatuur van het drielandenpunt vanuit Vlaanderen coördineert.

De ruwe schatting van de totale kost van het instrument heeft het over drie miljard euro. Momenteel is het financieel engagement van de betrokkenen rond het drielandenpunt goed voor 1.6 miljard euro. 'Dat is al heel wat, maar we zullen de steun van federaal Duitsland nodig hebben', zegt Plets.

Beide voorstellen hebben hun voordelen en nadelen. Het drielandenpunt is een hot-spot van industrie en bezit goede infrastructuur om de bouw in goede banen te leiden. Als tegenargument oppert het ander kamp dat deze bedrijvigheid meer trillingen en dus meer ruis in de metingen introduceert. Sardinië en Saksen zouden meer rust en dus betere nauwkeurigheid bieden.

'Het belangrijkste bij zo'n infrastructuur is serendipiteit, namelijk dat je iets anders vindt dan je eigenlijk zocht'

— Hans Plets, CEO ET Vlaanderen

Beide kampen stellen ook een ander ontwerp voor. Rond het drielandenpunt wil men werken met een driehoekige structuur, terwijl Saksen en Sardinië een voorkeur uitspreken voor twee verschillende L-vormige detectoren. Om het zekere voor het onzekere te nemen, plant Italië om daarnaast ook een voorstel voor een driehoek in Sardinië in te dienen.

Ontzettende trots

In 2027 evalueert een internationaal comité van experts de ontvangen voorstellen. Hun advies zal een belangrijke input vormen voor de uiteindelijke beslissing over zowel de ontwerpvorm als de locatie. Maar de onzekerheid houdt België niet tegen om in Limburg de perfecte locatie te zoeken.

Concreet zoekt het een rustige plaats om zo veel mogelijk ruis van de omgeving te voorkomen. Daarom bouwt het de telescoop ondergronds en brengt het de stabiliteit van de ondergrond met proefboringen in kaart.

Opvallend genoeg lijkt er weinig tegenstand van de lokale bevolking te zijn. 'Ik merk bij bewoners vooral een ontzettende trots dat de telescoop dicht bij hen zou komen, maar ook enkele terechte bezorgdheden', zegt Plets.

Zo dreigt de prijs van de grond te stijgen en het stiltekarakter van de omgeving in het gedrang te komen. 'En momenteel zijn het alleen nog maar proefboringen. Wanneer de constructiefase van start gaat, begint het werk pas echt. We zetten dan ook in op een intensief participatietraject met de omwonenden.'

Vlaanderen aan boord

'De Vlaamse overheid heeft heel duidelijk stelling genomen', zegt Koenraad Debackere, voorzitter van Leuven Research & Development. 'Men wil dit steunen en is actief bezig met het leggen van de nodige internationale connecties.' Plets: 'Een argument van de minister-president is dat het project zowat een zesde van de nodige productiviteitsgroei in Vlaanderen voor zijn rekening zou nemen.'

De aannahme is dan ook dat het instrument zich ruim zal terugverdienen. 'Het belangrijkste bij zo'n infrastructuur is serendipiteit, namelijk dat je iets anders vindt dan je eigenlijk zocht', zegt Plets. Wanneer technologieën toepassingen blijken te hebben in heel andere sectoren dan waarvoor ze ontwikkeld werden, krijg je zogenoemde *spill-overeffecten*.

'Een mooi voorbeeld is het internet, dat in het CERN is ontstaan', vertelt Plets. Het internet ontstond als een snelle manier om informatie uit te wisselen tussen wetenschappers, maar groeide snel uit tot meer. Een nadeel is dat je *spill-over* niet goed kan voorspellen. 'Je kan niet met zekerheid zeggen: "Voor elke euro die ik erin steek, krijg ik er zoveel terug"', aldus Debackere. Toch twijfelt hij er geen moment aan dat het rendement er zal zijn.

Vlaanderen had alvast een som van 21 miljoen euro veil om nu al wetenschappelijk onderzoek van start te laten gaan. 'Om te vermijden dat het geld verloren zal gaan in afzonderlijke labo's die hun wagonnetje aan de telescoop hangen, is in het voorstel het ontstaan van zogenoemde excellentiecentra ingebakken', zegt Plets. 'De bedoeling is om er een drietal op te richten. We laten onze wetenschappers een niche innemen en hebben de ambitie om daar wereldtop in te zijn.'

Is het geld dan niet verloren als het project niet hier zou landen? 'Ik hoop in de eerste plaats dat de telescoop een Europees gegeven wordt', zegt Debackere. 'Maar de kennis en experimentele inzichten zijn plaatsafhankelijk. De technologie die hier ontwikkeld wordt is evengoed bruikbaar in Saksen of Sardinië. Vlaamse onderzoekers zullen met die inzichten hoe dan ook mee aan zet zijn.'

'Dit is een unieke kans om het volgende CERN in je achtertuin te hebben'

— Tjonnies Li, professor fysica (KU Leuven)

Wat verder opvalt is de ijver waarmee ET Vlaanderen samen met de universiteiten draagvlak probeert te creëren voor het project. De telescoop kreeg al een podcast en een *roadshow*, en is nog lang niet aan zijn laatste publieke lezing toe. Achter de communicatie gaat echter een ander, belangrijker doel schuil: talent werven voor STEM-opleidingen.

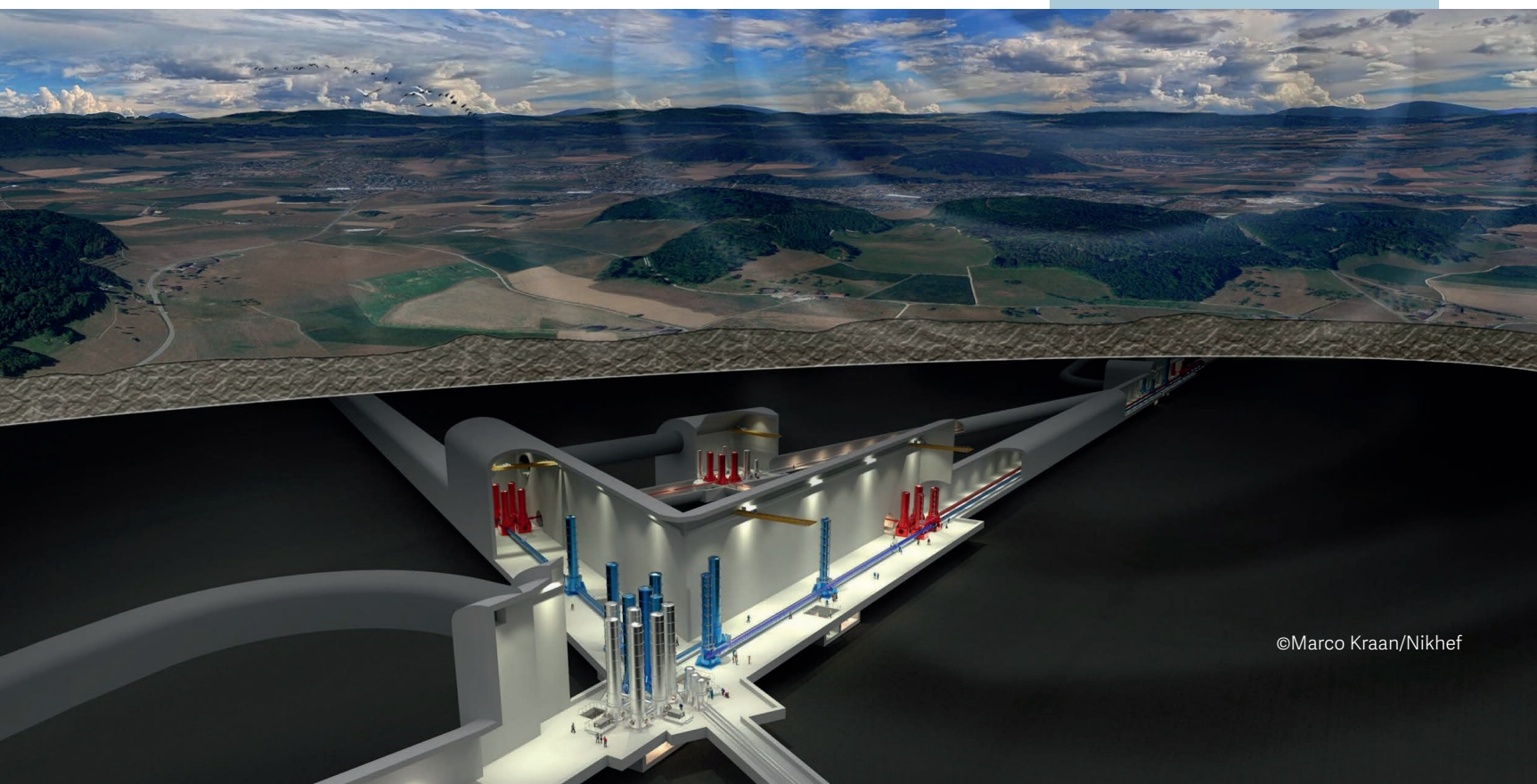
Geopolitiek spel

De Einsteintelecoop speelt zelfs mee in het geopolitiek spel tussen de VS en Europa. Om het signaal te isoleren van de ruis, heb je namelijk sterke computers en AI nodig, een domein waarin Europa achterop hinkt ten opzichte van de VS. 'Als we onze achterstand op vlak van investeringen willen goedmaken, kan de Einsteintelecoop een katalysator zijn', vertelt Hertog.

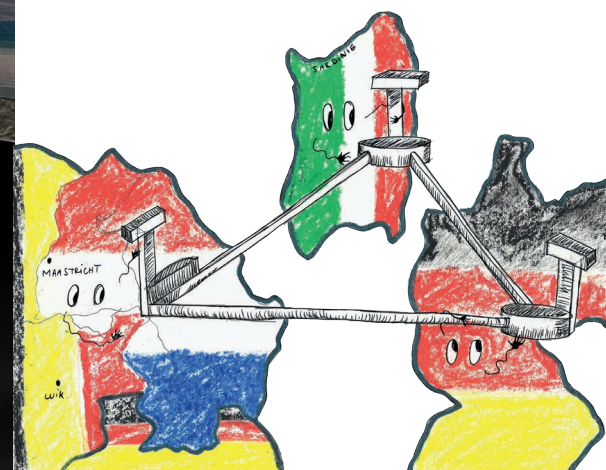
Anderzijds zorgen de spanningen in Amerika en de nieuwe opportuniteiten hier voor een voorzichtig verlies van expertise naar ons. 'We zien bij de al bestaande Italiaanse detector meer sollicitaties van medewerkers van LIGO, de Amerikaanse detector', vertelt Plets. De hoop is dat ook de Einsteintelecoop een magneet zal zijn voor talent.

Li heeft nog een laatste boodschap voor de lezer: 'Dit is een unieke kans om het volgende CERN in je achtertuin te hebben. Hou het zeker in de gaten, want dit kan België echt op de kaart zetten.' Maar eerst wachten op de beslissing. ☺

Van 16 tot 21 maart passeert de ET roadshow in Leuven en op 2 en 17 maart kan je een lezing bijwonen over de Einsteintelecoop.

©Marco Kraan/Nikhef

© Lisa van Leeuwen

Zweten is het nieuwe uitgaan: 'Je wil niet achterblijven'

Fitnesscentra draaien op volle toeren. Steeds meer jongeren maken van fitness hun vaste routine en ook ouderen vinden hun weg naar de gewichten. JUTTA HEYLEN

Wie al naar Univ-Fit is geweest op een maandagavond weet dat die geen rust en stilte moet verwachten. Wat ooit het terrein was van bodybuilders en fanatieke sporters, is vandaag een ontmoetingsplek voor studenten. Fitness is geen niche meer, het is mainstream geworden.

Volgens de monitor Sport en Bewegen van Sport Vlaanderen steeg het aantal senioren dat wekelijks naar de fitness trekt tussen 2020 en 2023 van 3,92 naar 4,88 procent. Bij jongeren gaat het om een stijging van 6,39% naar 9,52%.

Ook bij Univ-Fit, de fitness van de KU Leuven, is die evolutie goed zichtbaar. Sinds 2021 bevindt die zich in een gloednieuwe hal op het Sportkot. Tijdens de laatste jaren voor de coronacrisis verkocht het fitnesscentrum gemiddeld 4.000 abonnementen per jaar.

'Je bent samen in de fitness, dat is een grote kracht'

— Jan Seghers, professor bewegingswetenschappen (KU Leuven)

Nu zijn die cijfers maar liefst verdubbeld. Zo verkocht Univ-Fit het afgelopen jaar 9.033 abonnementen. 87 % van die abonnementen wordt aangekocht door studenten. 'Het is fijn om te zien dat we onze primaire doelgroep zo goed bereiken', vertelt Maarten Thiry, coördinator van Univ-Fit.

Waarom blijven we terugkomen?

Dat zoveel studenten terugkeren, kan Agnes Moors, professor sociale en culturele psychologie, weinig verbazen. 'Er zijn twee

voorwaarden die je moet vervullen voordat je een bepaald gedrag stelt', zegt ze. 'Ten eerste moet er een kloof zijn tussen je huidige en gewenste toestand. Anders is er geen nood aan verandering en blijf je in de zetel zitten.'

'Er zijn verschillende mogelijke gewenste toestanden die mensen willen bereiken in de context van fitness: het verkrijgen van een mooi lichaam of *killer body*, je fitter willen voelen, het verbeteren van je gezondheid of willen beantwoorden aan de sociale norm.'

Ten tweede heb je je actierepertoire. Dat bevat allerlei mogelijke gedragingen waarvan jij hebt geleerd dat die bijvoorbeeld zullen leiden tot een *killer body*. Sporten is daar een van, op je eten letten is een ander. Wat we kiezen, hangt af van de gevolgen die we toeschrijven aan het gedrag.

Waarom kiezen we dan specifiek voor de fitness? 'De hoofdzakelijke zijn de kosten en baten die we opmaken bij de acties. Sporten heeft als voordeel dat je ooit die *killer body* zal bereiken. Het heeft natuurlijk als kost dat het inspanning en tijd kost.'

'Daarentegen heeft in de zetel zitten als voordeel dat het geen inspanning kost, maar je komt niet dichterbij je doel', aldus Moors. 'Iedereen heeft zijn eigen leergeschiedenis, je volledige repertoire heb je geleerd uit ervaringen en dingen die je hebt gezien.'

Toch kan de context waarin je het voornemen hebt gemaakt verschillen van die waarin je het moet uitvoeren. 'Stel dat je je 's morgens voorneemt om 's avonds te sporten. Het kan zijn dat de kosten-batenbalans op dat moment positief overhelpt naar sporten, omdat je nog vol energie zit. Maar 's avonds helpt de kosten-batenbalans meer over naar passiviteit, omdat je na een werkdag geen

energie meer hebt of omdat de tijd ontbreekt.'

De kracht van de norm

Gedragingen dienen vaak meerdere doelen dan we ons op het eerste zicht realiseren. Naast de motivatie om een mooi lichaam te krijgen of fit en gezond te worden, speelt het beantwoorden aan sociale normen vaak een grote rol.

'Het lijkt alsof er vandaag meer jongeren belang hechten aan een gespierd lichaam dan vroeger', zegt Moors. 'Als die indruk

'Na een tijd voel je dat er een kloof ontstaat'

— Agnes Moors, professor psychologie (KU Leuven)

klopt, kan je je afvragen hoe dat komt.' Volgens haar is het een beetje zoals met alle rages: een aantal mensen beginnen ermee en stilletesaan gaat de rest mee. 'Hoe meer mensen het doen, hoe waarschijnlijker het is dat dat de norm wordt. Je wil niet achterblijven, maar dat gebeurt als je er niet in meegaat.'

Ook *fitfluencers*, advertenties en de media spelen daarbij een rol. Vaak gaat het er over het belang van sporten. 'De krant staat er vol van en die informatie wordt tot in den treure herhaald', zegt Moors. 'Doordat die info excessief wordt aangeboden wordt er ook een norm geïnstalleerd. Na een tijd voel je dat er een kloof ontstaat tussen jou en de rest die wel sport.'

Zweten met een reden

Maar fitnessen biedt ook persoonlijke voordelen. 'We weten

© Sabine Mosman

uit onderzoek dat sporten omwille van uiterlijk of gewichtsverlies een motivatie is van lage kwaliteit', zegt Moors. 'Het is vooral het plezier, het sociale en de gezondheidseffecten die ervoor zorgen dat je het op lange termijn blijft doen.'

Dat merkt ook Univ-Fit-coördinator Thiry op. 'Wanneer we starten met fitness, beseffen we dat het ook een meerwaarde heeft op je mentale gezondheid. Door sterker te worden en je lichaam beter te leren kennen, boost je je zelfvertrouwen', vertelt hij.

'Iedereen stapt in op zijn eigen niveau, terwijl je in een teamsport ergens terecht komt waar anderen misschien al jaren spelen. Daar zijn ook voordelen aan, maar het maakt fitness wel laagdrempelig.'

Dat Univ-Fit vooral studenten van de KU Leuven aantrekt, kan op dat vlak een handje helpen. 'Ook al is fitness een individuele sport, toch komt community heel vaak naar voren in bevragingen. Ze vinden het fijn om onder *peers* te komen sporten, waardoor ze zich veilig en comfortabel voelen.'

Om iedereen een kans te gunnen op de voordelen van fitness probeert Univ-Fit de financiële drempel zo laag mogelijk te houden. 'Voor studenten blijft dat uiteraard een

investering, maar we proberen een aanbod te voorzien dat kwalitatief en toegankelijk is. Vaak beseffen alumni pas later hoe uitzonderlijk dat is in vergelijking met het commerciële aanbod.'

Een normaal jaarabonnement bij Univ-Fit kost een student zo'n 160 euro. 'Voor de faciliteiten die je hebt en de kwaliteit van toestellen, kan je eigenlijk nergens anders terecht voor zo'n prijs', zegt Thiry.

Niet enkel jongeren

Fitness is niet alleen populair onder jongeren, maar ook ouderen beginnen ervan te genieten. Jan Seghers, professor bewegingswetenschappen (KU Leuven), geeft een erg praktische reden. 'Af en toe maken we gebruik van Univ-Fit voor onze studies en zo maken ouderen kennis met de fitness. Uiteindelijk blijven ze dan komen na die studie, dus dat is wel een leuk *side-effect*.'

'Daarnaast kan in de fitness iedereen op zijn eigen niveau oefenen. De ene kan al wat meer gewichten heffen dan de andere of doet liever iets op de loopband of fiets, maar je bent wel samen in de fitness en dat is een grote kracht.'

Het beeld van de fitness is volgens hem ook veranderd. 'Wat vroeger een plaats was voor de jongeren en gespierde mensen, zien we nu dat er meer diversiteit is. In Univ-Fit kom je mensen van alle leeftijdscategorieën tegen.'

Volgens de beweegrichtlijnen sporten we best 150 minuten per week. Daarnaast zouden we ook twee keer per week aan spierversterkende oefeningen moeten doen. 'Het leuke aan fitness is dat je dat element van uithouding, maar ook van kracht hebt.' Alles komt er samen, maar vergeet ondertussen niet van het mooie weer te genieten. ☺

© Judith Dodd

Na alle dure cursussen: zo bereid je je goedkoop voor op toelatings-examen Arts

Heel wat bedrijven bieden dure cursussen aan om je voor te bereiden op het toelatingsexamen (Dieren)arts en Tandarts. Toch kan het goedkoper. 'Die privé-initiatieven zijn absoluut niet de bedoeling.' SILKE VUGA

Ieder jaar zorgt het toelatingsexamen Arts, Tandarts en Dierenarts bij heel wat jongeren voor een portie stress, zeker rond deze periode van het jaar. Een goede voorbereiding is essentieel. Bij het zoeken naar zo'n voorbereiding bots je al snel op commerciële bureaus die tot duizenden euro's kunnen vragen voor één-op-één-begeleiding. Toch kan het goedkoper.

Een dure cursus is in geen geval noodzakelijk om te slagen. 'Het toelatingsexamen is gebaseerd op de eindtermen van het secundair onderwijs. Het is dus de bedoeling dat leerlingen de vragen kunnen invullen met de kennis die ze daar hebben opgedaan', zegt Jonas Brouwers, voorzitter van de examencommissie van het toelatingsexamen.

'We zien natuurlijk dat privé-initiatieven wel aan het opkomen en echt aan het *boom*en zijn. Dat is absoluut niet de bedoeling van het toelatingsexamen.'

Goedkoper kan ook

Vorbereidingspakketten van de universiteiten kunnen een goed alternatief bieden voor mensen die goede ondersteuning willen zonder veel geld neer te tellen. 'We vragen een beperkte bijdrage om het programma kwalitatief te kunnen organiseren. Het is absoluut niet de bedoeling om daar een verdienmodel van te maken, maar om het op een duurzame manier te laten draaien', zegt Jan Verbakel, vicedecaan Onderwijs van de faculteit Geneeskunde. Bij de KU Leuven kost dat pakket 175 euro.

Liesl Siau, praeses van de medische kring Medica, maakte daar destijds gebruik van: 'En ik ken nog heel wat mensen die slaagden nadat ze het pakket van universiteiten hadden gebruikt.'

Toch is ook zo'n voorbereiding aan de universiteit niet de eerste stap voor het kennisonderdeel van de proef. 'Het kennisdeel vertrekt vanuit de leerstof die leerlingen in het middelbaar krijgen', zegt Verbakel. 'Wie de basis goed beheerst, staat doorgaans sterker aan de start van het toelatingsexamen.'

Een voorbereidingspakket kan wel helpen om vertrouwd te raken met het type vragen en om goed te weten hoe je het examen best aanpakt.

Je concentratie tijdens de les kan je ook afstemmen op het examen: 'Als ik onderwerpen zag in de les die ik ook moest kennen voor mijn ingangsexamen, dan bekeek ik dat ook al met dat voorbereidingspakket.' Dat geldt niet enkel voor het middelbaar. Studenten die een exacte of medische wetenschap studeren aan de universiteit en het toelatingsexamen ambiëren, kunnen ook heel wat opsteken.

Kan je empathie trainen?

Het examen is trouwens veranderd. Deze zomer vindt het in Brussel plaats, met pen en papier. Ook de inhoud zal anders zijn. Tot vorig jaar moesten kandidaten tijdens hun examen ook een CLEAR-onderdeel invullen, dat naar menselijke vaardigheid peilt, maar moeilijk toetsbaar zou zijn. CLEAR staat voor Conflictbeheersing, Luistervaardigheid, Empathie, Aandacht en Reflectie en respect. Vanaf het volgende

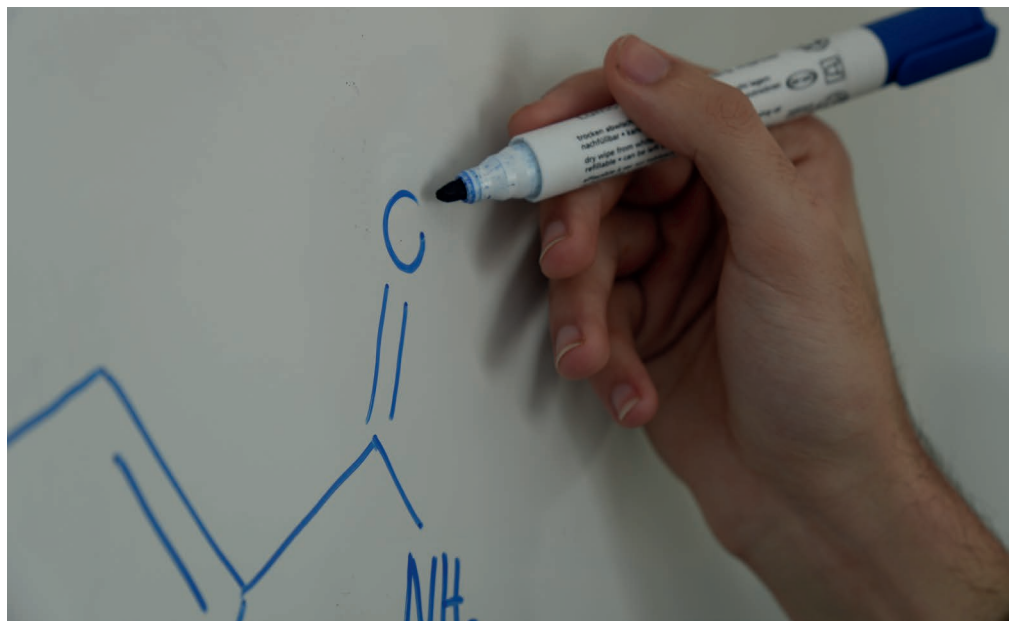
examen blijven enkel vragen over empathie en communicatie over.

Het is op dit moment nog koffiedik kijken hoe dat deel er exact uit ziet, maar volgens Brouwers kan je je daar niet echt op voorbereiden. 'We willen die competenties testen bij studenten aan het begin van hun academische opleiding en het is juist de bedoeling dat je je daar niet op hoeft voor te bereiden', klinkt het. 'We toetsen daarmee intrinsieke capaciteiten.'

'De examenvragen keren niet letterlijk terug, maar bepaalde concepten doen dat wel'

— Liesl Siau, praeses Medica

Voor het zover is, geeft praeses Siau nog een gouden tip: 'Oude examenvragen maken.' Die kan je raadplegen eens je je voor het examen ingeschreven hebt. 'Ze keren niet letterlijk terug, maar bepaalde concepten doen dat wel. Dan weet je hoe je precies moet redeneren tijdens het examen.' ☺

© Sabine Mosman

Buddyprogramma FEB *boomt* door voordeel bij Erasmusselectie

Sinds dit academiejaar biedt de faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen een voordeel aan tijdens de selectieprocedure van Erasmus aan studenten die deelnemen aan het buddyprogramma van de faculteit. Dat initiatief is alvast een succes. ANTONIE SCHOOFs

Bij de start van een uitwisseling tijdens je studies komt veel kijken. Een nieuwe stad, nieuwe mensen en nieuwe gebruiken, terwijl je studies gewoon doorgaan. Om internationale studenten bij die overbelasting van de hersenen soelaas te bieden, ontstond aan veel universiteiten een buddyprogramma.

Onbalans

Zo'n programma verbindt een internationale student aan een lokale student. Daarmee is je eerste sociale contact gelegd, en heb je meteen een aanspreekpunt bij mogelijke *culture shocks*. Het buddyprogramma aan de KU Leuven bestaat al sinds 2005. Vandaag tekenen elk jaar meer dan duizend internationale buddies in op het programma in het eerste semester.

Dat getal ligt niet zo hoog bij lokale buddies, wat meteen een knelpunt in het programma blootlegt. In het eerste semester ligt het aantal internationale buddies ongeveer dubbel zo hoog als het aantal lokale buddies. 'In februari hebben we dan weer een boom in het aantal lokale buddies', zegt Femke Dreezen, studentenverbinder bij Stuvo. Maar net dan zijn er minder nodig,

omdat er minder internationale studenten naar onze universiteit komen.

Die disbalans hoeft niet meteen een groot probleem te zijn: 'Een lokale buddy kan ervoor kiezen om meerdere internationale buddies onder zijn vleugels te nemen', zegt Dreezen. Zo zijn er internationale studenten die het laagdrempeliger vinden om in een kleine groep aan een buddy gekoppeld te worden.

'We deden alle klassieke oproepen en nog hadden we een tekort'

— Loes Diricks, beleidsadviseur Internationale Diensten FEB

Toch is het lage aantal lokale buddies tijdens het eerste semester een terugkerend probleem bij sommige faculteiten. De faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen (FEB) is er een van. Dus moeten lokale studenten opgeroepen worden om zich in te schrijven.

'We deden de klassieke dingen', zegt Loes

Diricks, beleidsadviseur Internationale Diensten bij FEB. De vraag werd verspreid door studentenkring Ekonomika en op alle schermen op de campus werden advertenties getoond. Alle studenten kregen uiteraard ook een mail.

Erasmuscredit

'We deden al die klassieke oproepen en nog hadden we een tekort aan lokale buddies', zegt Diricks. Daarom besloot de faculteit om het over een andere boeg te gooien. Deelname aan het buddyprogramma vergroot sinds dit jaar je kans om zelf op uitwisseling te gaan.

'Sommige faculteiten hangen de selectie van Erasmusbestemmingen vast aan een motivatiebrief, anderen doen het op basis van studieresultaten', verduidelijkt Diricks. 'Bij FEB hebben we besloten om bij die selectie een voordeel te bieden aan deelnemers van het buddyprogramma.'

Die zogeheten 'Erasmuscredit' was meteen een groot succes. 'Voor de bekendmaking van de nieuwe maatregel stond de teller van ingeschreven studenten op 21. Vier dagen na de aankondiging stond de teller al op 82', zegt Diricks. In totaal schreven 146 FEB-studenten zich toen in om een internationale student te begeleiden. Dat is net geen verdubbeling van de studenten die dat in het eerste semester van het jaar ervoor deden.

Blijver

'Dit initiatief is voor FEB echt een blijver', zegt Diricks. Deelname aan het programma is ook op andere manieren voordelig voor toekomstige uitwisselingsstudenten: 'Het kan een goede aanzet zijn om je voor te bereiden op je eigen uitwisseling.'

Of ook andere faculteiten nu zullen starten met dit initiatief, is nog niet meteen duidelijk. 'We hebben de cijfers gedeeld met onze collega's', zegt Diricks. 'Ik verwacht dat de invoering aan andere faculteiten pas later in het jaar op de agenda zal verschijnen. Momenteel zijn de faculteiten nog volop bezig met de selectie van studenten die volgend jaar op Erasmus mogen vertrekken.' ☺

© Femke Van Crombrugge

Professor Johan Verberckmoes: 'Historici zijn mensen van de wereld'

Gewaardeerd om zijn menselijke stijl, bekend dankzij zijn korte pauzes waar hij iedereen laat rechtstaan. Professor **Johan Verberckmoes** is al jaren een vaste waarde in de opleiding Geschiedenis. **SERVAAS VERHELST**

© David-Cristian Preda

Op een grijze en ietwat miezerige maandagochtend treden we het statige Erasmushuis binnen op zoek naar Johan Verberckmoes. Na even zoeken ontmoeten we hem op zijn bureau. Wie daar binnentreedt, wordt niet alleen hartelijk verwelkomd door een van dé legendes van Geschiedenis, maar ook door de grote stapels boeken en archiefdozen die zijn kantoor rijk is.

'Zo herken je historici', lacht hij. 'Als ik op pensioen ga, moet ik die allemaal opgeruimd zien te krijgen.' De stapels zijn eveneens stille getuigen van een lange en vruchtbare carrière als onderzoeker en lsgaver. Over die carrière hopen we dan ook uitgebreid te kunnen spreken.

We beginnen bij het begin: waarom besloot u Geschiedenis te gaan studeren?

Johan Verberckmoes: 'Al vanaf mijn twaalfde boeit geschiedenis mij. Ik kan daar niet echt een oorsprong op plakken. Mijn nonkel had wel een grote interesse voor het verleden, maar of dat de doorslag gaf, dat weet ik niet zo.'

'In het middelbaar is die fascinatie enkel verder gegroeid. Ik had het geluk dat in mijn laatste jaar professor geschiedenis Jan Bun-

tinx uit Leuven uitleg kwam geven op mijn school in Sint-Niklaas. Die heeft mij dan een uur lang een examen laten afleggen.'

'Na vijf mondelinge examens hadden wij door hoe we op de prof moesten inspelen'

'Eigenlijk was dat meer een gesprek over Geschiedenis studeren. Ik was helemaal verkocht, en ben dan naar Leuven getrokken. Het toeval wil trouwens dat professor Buntinx tot zijn pensioen in het kantoor zat waar ik nu al veertig jaar mijn uitvalsbasis heb.'

Hoe kijkt u terug naar uw studententijd?

'Ik heb vier jaar in Leuven gestudeerd, en een jaar in Engeland. Dat was geweldig! Wij hadden ook fantastische docenten. Tegelijkertijd was het ook heel anders dan dat ik me had voorgesteld. In mijn eerste jaar werd ik met mijn neus op de feiten gedrukt en dacht ik: "Hoe ga ik dat hier ooit klaar-

spelen?" Uiteindelijk bleek hard werken de sleutel.'

'Het meest memorabele moment was een lezing in mijn tweede jaar. De Franse historicus Jean-Paul Aron kwam spreken over eetgewoontes in de negentiende eeuw. Dat was een ongelooflijke Franse *gentleman* die daar in kostuum een lezing kwam geven waar we natuurlijk geen knijt van verstonden.'

'Maar we wisten dat Aron een heel beroemd historicus was, en we dachten: "Wauw, eigenlijk zijn historici mensen van de wereld."

Hoe bent u professor geworden?

'Vooral door geluk te hebben. Toen ik terugkeerde uit Engeland kwam hier een halftijdse assistentenpositie vrij. Die job combineerde ik een zestal jaar met een functie als studieloopbaanbegeleider op het monitoraat. Ik werkte ondertussen ook aan mijn doctoraat onder professor Eddy Stols.'

'Na dat doctoraat was ik een tijdje werkloos. Gelukkig viste professor Patrick Pasture – met wie ik nog steeds goed bevriend ben – mij op voor een Europees project rond vakbonden. Daarna kreeg ik te horen dat ze aan de universiteit iemand nodig hadden die een cursus in het Engels kon doceren.'

'Omdat ik een jaar in Engeland had gestudeerd, was ik de taal machtig. Je kunt je dat nu eigenlijk niet meer voorstellen, maar ik was een van de weinigen. De meeste proffen spraken Frans als internationale taal.'

Is die uitwisseling ook de reden waarom u, in tegenstelling tot andere professoren, Engelstalige masterproeven begeleidt?

'Goh, dat hangt toch vooral samen met de internationale dimensie die ik ook nastreef in mijn onderzoek. Professor Pasture en ik stelden rond het jaar 2000 vast dat de opleiding nog altijd te provinciaal was. Dan zijn wij maar gestart met een Engelstalig masterprogramma: *Europe and the World*.'

'Toch zal ook mijn uitwisseling naar de universiteit van Hull een rol hebben gespeeld, want ik maakte daar een fantastisch verrijkende periode mee. Hull stond op dat moment enorm onder druk door het besparingsbeleid van de toenmalige Britse *prime minister* Margaret Thatcher.'

'Die had dat jaar het budget met een kwart verkleind omdat ze de universiteit te links

vond. Hull probeerde dat gat dicht te rijden door afspraken te maken met continentale universiteiten over uitwisselingen. Dat was nog voor Erasmus ontstond, dus gelukkig kreeg ik een beurs, anders was ik niet gegaan.'

'Ik kwam daar dus terecht in een internationale groep studenten. Zo heb ik de kamer gedeeld met een Duitse student, Claus Schlindwein, wiens vader beheerder was van het Zwarte Woud. Die wist mij toen al te vertellen dat het woud aan het afsterven was. Op die manier kwam ik in contact met nieuwe ideeën. Dat was heerlijk.'

Waar komt uw interesse voor de nieuwe tijd vandaan?

'Die interesse is ontstaan tijdens mijn studies. In het tweede jaar hadden we een historische oefening bij professor Eddy Stols. Die gaf ons heel veel vrijheid om met allerlei thema's aan de slag te gaan. Al snel stelde ik vast dat je heel wat origineel onderzoek kunt doen over die periode.'

'Bovendien was de nieuwe tijd perfect combineerbaar met een andere interesse

die ik heb: wereldgeschiedenis. In de middelbare school las ik al over internationale politiek, en ook tijdens mijn studies verkoos ik een mondiale invalshoek boven lokale of regionale geschiedenis.'

'Tijdens mijn licentiaat kwam daar dan nog Zuid-Amerikaanse geschiedenis bij. Mijn toenmalige promotor professor Stols was daarin gespecialiseerd. Humorgeschiedenis vond hij allemaal goed en wel, maar hij wilde mij toch vooral Latijns-Amerikaanse geschiedenis laten doen.'

'Ook emotiegeschiedenis, een derde studieveld dat mij aansprak, sloot aan bij de vroegmoderne periode. Indertijd werd dat nog mentaliteitsgeschiedenis genoemd. Bijna alle beoefenaars waren toen Franse historici die focusten op de nieuwe tijd, dus dat legde een heel duidelijk spoor.'

Wat is uw favoriete vak om te doceren?

'Op dit moment is dat – misschien niet verrassend – het eerstejaarsvak Geschiedenis van de nieuwe tijd. Ik vind het fantastisch om mijn passie over te dragen op eer-

'Het is vaak de rol van een historicus om gebeurtenissen te nuanceren.'

© David-Cristian Preda

'De indommende hersenen van de studenten krijgen even tijd om op adem te komen. Dat is eigenlijk het geheime agendapunt.'

© David-Cristian Preda

stejaars. Je ziet hun interesse openbloeien. Tegelijkertijd maak je ook mee hoe ze tegen een muur oplopen.'

'Ik zie ze op het begin van het semester vaak denken: "Oh la la la, hoe ga ik dat hier ooit moeten studeren?" Ook dat is de vrijheid van het onderwijs: af en toe eens kennis maken met die muur. De meerderheid van de studenten komt er dan gelukkig wel met de nodige hoeveelheid doorzettingsvermogen.'

'Als ik ze toch nog een tip mag geven: probeer hoofd- van bijzaak te onderscheiden. Dat is natuurlijk makkelijker gezegd dan gedaan, want ik doe in de lessen exact het tegenovergestelde: ik vertel alles.'

Nu we het toch over de eerstejaars hebben: bij uw vak komen ze voor de eerste keer in aanraking met een mondeling examen. Vanwaar de keuze voor mondeling?

'Dat is eigenlijk een restant van het verleden, toen was alles mondeling. Ik vond dat overigens een zaligheid. Na vijf mondelinge examens hadden wij door hoe we moesten inspelen op de prof die voor ons zat.'

'Met corona is dat allemaal wat vermindert, en momenteel denk ik dat er te weinig mondelinge examens zijn. De mix moet juist zitten. Het mondeling kunnen toelichten van kennis is een vaardigheid die studenten later zullen kunnen gebruiken op het werk. Zeker voor historici is dat noodzakelijk.'

'Bijkomend kan ik veel preciezer punten geven dan met een schriftelijk examen. Daar geef je toch vooral een algemeen cijfer. Tijdens een mondeling examen kan ik daarentegen peilen naar de kennis die studenten echt bezitten, en ze daarvoor ook correct belonen.'

'Ik stel vast dat er vaker studenten niet ko-

men opdagen. Dat ze die drempel niet over durven is zeker een probleem. Je moet gewoon proberen, ook al beheers je misschien niet alle leerstof. Uiteindelijk is de persoon die voor je zit ook maar een mens. Studenten vergeten soms dat wij professoren geen goden zijn.'

Afgelopen jaren kreeg geschiedenis een steeds prominentere rol in de maatschappij, en ook het aantal studenten groeide. Hoe verklaart u dat?

'Als goede historicus moet ik dat toch een beetje in perspectief plaatsen. Van een echte groei kun je niet spreken, het gaat eerder in golven. Het aantal studenten geschiedenis in alle Vlaamse universiteiten is altijd hoog geweest. Dat was al in mijn tijd, en is eigenlijk zo gebleven. De historische interesse is dus breed gedragen.'

'Soms vergeten studenten dat wij professoren geen goden zijn'

'Toch is het zo dat de recente schijnbare stuurlaasheid van de wereld de zichtbaarheid van geschiedenis doet toenemen. Het is vaak de rol van een historicus om gebeurtenissen te nuanceren. Dat doet die bijvoorbeeld door aan te tonen dat die stuurlaasheid helemaal niet zo nieuw is. Historici zijn daar bekwaam in, en zijn dus ook nodig in de maatschappij.'

'Een tweede reden voor de groeiende zichtbaarheid is volgens mij dat historici verschillende stemmen tegen elkaar kunnen afwegen. Dat is iets wat in andere opleidingen nauwelijks aan bod komt. Je moet niet één bron hebben, maar twee of drie vooraleer je een waardevolle uitspraak kunt doen. Dat is vandaag de dag relevanter dan ooit, in tijden van desinformatie en algoritmes.'

In 2023 was u te zien in het Verhaal van Vlaanderen. Welke rol heeft geschiedenis volgens u in de maatschappij?

'Onze samenleving is op historisch vlak bijzonder complex. We zitten hier met verschillende lagen die samen hangen. Denk bijvoorbeeld aan de manier waarop het Vlaamse, Belgische en Europese verleden in elkaar verweven zitten. Met geschiedenis is het mogelijk die lagen een beetje uit elkaar halen. Vervolgens kun je dan mythe van waarheid onderscheiden.'

'Dat blijft nodig, want ik stel geregeld vast dat bepaalde mythes hardnekkig zijn. Een van de grootste blinde vlekken is het idee dat de Spanjaarden ons in de zeventiende eeuw bezet zouden hebben. Als je dan zegt dat ook die eeuw eigenlijk een bloeiperiode was, wordt dat minder aanvaard. Dat past namelijk niet in het klassieke beeld.'

'Ik word regelmatig aangesproken op mijn passage in het Verhaal van Vlaanderen, ook al verscheen ik daar slechts enkele momenten. Dat toont toch aan dat er een bepaalde gretigheid is om bij te leren. Die gretigheid vind ik belangrijker dan hier en daar een fout detail.'

Tot buiten de geschiedenisaula's toe staat u erom bekend studenten elk half uur even te laten rechtstaan. Hoe bent u op dat idee gekomen?

'Een vijftiental jaar geleden lanceerde de voormalige vicerector Rik Gosselink dat idee vanuit zijn kennis in de bewegings- en revalidatiewetenschappen. De achterliggende gedachte was dat studenten te veel zitten, wat natuurlijk ongezond is.'

'Ik ben dan samen met een aantal collega's dat advies in praktijk beginnen om te zetten. De meesten zijn daar na een tijdje mee gestopt, maar ik houd eraan vast ook tijdens elke lezing die ik organiseer het initiatief verder te zetten. Niet zozeer de inhoud van de lezing blijft dan plakken, wel dat ik de aanwezigen recht liet staan. Ik merk nu dat ik daardoor bekend ben.'

'Het echte voordeel zit echter op cognitief vlak. De indommende hersenen van de studenten krijgen even tijd om op adem te komen. Dat is eigenlijk het geheime agendapunt. Het is dan nog eens mooi meegenomen dat ook de studenten zelf de actie waarderen.' ☺

Veto's ENQUÊTE

STUDENTENVERTEGENWOORDIGING

Weet jij wie onze rector is? Heb jij een idee van welke faculteitskring jou vertegenwoordigt?

En hoe vertegenwoordigd voel jij je door je studentenvertegenwoordigers? In aanloop naar de kiesweken wil Veto in kaart brengen in welke mate studenten kennis hebben van en zich gehoord voelen door hun vertegenwoordigers. Daarvoor hebben we jou nodig. Vertel ons of jij je gehoord voelt.

En maak kans op een cinematicket bij Cinema ZED. Lees binnenkort bij ons de resultaten.

SCAN DE CODE

CINEMA
★
ZED EN MAAK
KANS OP EEN
CINEMATICKET!

De internationale vrije vereniging: een cocon voor studenten met dubbele cultuur

De internationale vrije verenigingen zijn minder bekend dan de gekende studentenkringen onder LOKO, maar daarom niet minder interessant. Wij spraken bestuursleden van twee van die kringen om te achterhalen wat hun bestaansreden is. LIANG YU GAO

© Liang Yu Gao

Naast mastodonten als VTK of VRG steunt LOKO ook de 'vrije verenigingen'. Zij verenigen zich niet per aula, maar rond andere raakvlakken. Zo brengen Dar en ASA Leuven studenten die gedeelde roots kennen samen in 'internationale vrije verenigingen'.

Binnen de hiërarchie van studenten-koepel LOKO nemen internationale vrije verenigingen een bijzondere plek in. In tegenstelling tot de faculteitskringen, die automatisch erkenning krijgen, moeten ze zich bewijzen als 'vrije verenigingen'.

Vrij

De 'vrije' in hun titel nemen de verenigingen letterlijk: ze opereren grotendeels los van de koepel en organiseren diverse activiteiten, maar genieten van financiële en organisatorische steun. 'De subsidies zijn behulpzaam en ze helpen ons om activiteiten te organiseren', vertelt Dany Ye, president van ASA Leuven. Het gebrek aan stemrecht in de Algemene Vergadering van LOKO vormt voor haar geen struikelblok.

'Hetgene wat er niet is, moet je zelf creëren'

— Lina Zanki, medeoprichtster Dar Leuven

Ook Dar Leuven, opgericht begin 2024, vond via deze weg haar plek binnen de Leuvense studentengemeenschap. Voor mede-oprichtster Lina was de erkenning door LOKO een logische stap in een poging om een missend gemeenschapsgevoel op basis van hun culturele identiteit te bouwen. Waar de traditionele faculteitskringen voor velen de standaard zijn, slagen ze er volgens haar niet in om voor elke student een thuisgevoel te creëren.

'Hetgene wat er niet is, moet je dan zelf gaan creëren', stelt Lina. De kernmissie

Voor Dany werd ASA Leuven als een tweede thuis.

© Antonie Schoofs

van Dar is daarom ook een brug te slaan voor studenten met Marokkaanse roots die zich niet altijd herkennen in de klassieke kringcultuur. Het is geen keuze tegen het bestaande aanbod, maar een bewuste toevoeging van een alternatief voor wie daar behoefte aan heeft.

Dat alternatief krijgt vorm in activiteiten met een 'Marokkaanse twist', variërend van cultuuravonden tot academische lezingen. Voor Lina is Dar geen tijdelijk project, maar een blijvende missie. Ze waakt dan ook streng over de continuïteit van het bestuur.

Internationaal

De stempel 'internationaal' lijkt voor Dar en ASA vooral een administratief label van de KU Leuven. In de praktijk botst dat label vaak met de realiteit op de grond. Omdat de voertaal van de organisaties Nederlands is, ontstaat er een barrière voor de 'echte' internationals die enkel Engels spreken.

Hoewel de verenigingen met de beste wil proberen om die studenten te betrekken, spreekt Dany over 'exclusieve omstandigheden binnen inclusieve events'. Wanneer de gesprekken razendsnel in het Nederlands

verlopen, vallen anderstaligen onbedoeld uit de boot.

'Het is een tweede thuis geworden. Niet echt een *community*, maar eigenlijk een familie', zegt Dany. Hoewel het label 'internationaal' de verwachting schept van een Engelstalige sfeer en de verenigingen die ruimte proberen te bieden, blijft de kernmissie onveranderd. Die verwijst ondubbelzinnig naar de binaire identiteit van die studenten zelf.

ASA Leuven – dat oorspronkelijk opgericht werd door een mishmash van een kleine, voornamelijk Chinese groep en uiteindelijk is uitgegroeid tot een platform dat bijna heel Azië samenbrengt in Leuven – biedt volgens Dany 'een cocon voor mensen met gedeelde culturele opgroei-ervaring'.

Uiteindelijk draait het ook om normalisering. De vereniging wil dat de focus verschuift van het uiterlijk naar de persoon zelf. Dat de buitenwereld hen niet langer als buitenstaanders bestempelt, maar hen simpelweg ziet als normale Belgen met een ander opgroei-klimaat. Dany vat het krachtig samen: 'Dat mensen je uiteindelijk echt zien als één van hen.' ☺

BRENG JE SLIMSTE VRIENDEN MEE EN STRIJD OM FANTASTISCHE PRIJZEN!

@ALMA 2

**25/03 DEUREN: 19U30
START: 20U**

Politieke essaywedstrijd voor jongeren

EMILE ZOLA PRIJS

2026

info + inschrijven: www.sampol.be

'Enkel ervaring gezocht': zo maak jij je cv toch aantrekkelijk

Het aantal werklozen met een masterdiploma stijgt gestaag. Werkgevers zoeken vaak 'ervaring' bij een sollicitatie. Toch kan je als prille afgestudeerde overtuigen. Je studententijd is daarbij cruciaal. Wij geven vijf tips. LISA VAN LEEUWEN, KIMBERLY VRANCKEN

Het aantal werklozen met een masterdiploma steeg sinds 2022 met 59 procent. Volgens de VDAB gaat het om 21.141 mensen. Dat schrijft *De Stan-daard*. Op het eerste gezicht lijkt een diploma steeds minder waard, al moeten we niet meteen wanhopen, zeggen experts.

Professor Arbeidseconomie Dieter Verhaest (KU Leuven) stelt ons gerust en plaatst de cijfers in perspectief. 'De werkloosheidsgraad onder hoger opgeleiden blijft laag in vergelijking met midden- en zeker laaggeschoolden. Bovendien liggen de lonen gemiddeld aanzienlijk hoger', zegt hij. Ook de VDAB blijft optimistisch. Slechts 7% van alle jongeren die in 2023 een diploma ontvingen stond toen als werkzoekende geregistreerd. Tien jaar geleden was dat nog 12%.

als frisse afgestudeerde een voorsprong te nemen op de arbeidsmarkt.

1. Doe al ervaring op tijdens je studies

Het grootste struikelblok bij het zoeken naar een eerste job is ervaring. Dat zegt ook Jeroen Houvenaghel. Hij studeerde in juni 2025 af in de richting Bio-Ingenieurswetenschappen en is nog steeds ijverig aan het zoeken naar werk. 'Net omdat je met de titel van ingenieur bent afgestudeerd, hebben bedrijven veel verwachtingen en vragen ze naar ervaring. Maar dat heb ik niet.'

Vandersmissen benadrukt dan ook het belang van extra curriculaire activiteiten zoals een studentenjob of een functie bij een studentenvereniging. Sociale vaardigheden

2. Negeer de mails van KU Leuven niet

Vandersmissen haalt aan dat studenten vanuit de universiteit gestimuleerd moeten worden om ervaring op te doen. 'Een diploma laat zien dat je goed kan studeren, maar niet hoe goed je competenties zijn', zegt ze. Die stimulatie komt er vooral van Stuvo.

Die Studentenvoorzieningen van de universiteit organiseren tal van activiteiten om studenten voor te bereiden op de overgang naar de arbeidsmarkt. Zo is er ieder jaar een jobbeurs waar je je cv kan laten nalezen of 'screenen' door een expert.

Ook bestaat er zoiets als KU Leuven Carreer Zone. De mails daarvan lijken soms op reclame van de universiteit en zou je al rap skippen. Toch kan het handig zijn om die goed te bekijken. Haar vacaturedatabase staat vol met vacatures voor studentenjobs en vrijwilligerswerk. Ideaal dus om wat ervaring op te doen.

Ook studentenkringen kunnen een steentje bijdragen. Zo focust VTK, de faculteitskring voor Ingenieurswetenschappen, op de ontwikkeling van zowel soft skills als professionele contacten. 'We organiseren workshops, casecompetities en rekruterings evenementen', zegt VTK's groepscoördinator voor Bedrijvenrelaties Alexander Dubois. 'Zo proberen we studenten vanuit de twee kanten in contact te brengen met alles wat na hun studies gebeurt.'

'Vanaf de derde bachelor proberen we studenten zo veel mogelijk te betrekken, zodat ze niet zonder ideeën aan hun tweede master beginnen en denken: "Oei, nu moet ik opeens een job fixen."' Op die rekruterings evenementen zijn vooral studenten aanwezig die in hun tweede masterjaar zitten, maar VTK motiveert ook derde bachelors en eerste masters om te komen. Zo leren ook zij potentiële werkgevers kennen en weten ze meer over wat later komt.

leer je niet zomaar op de schoolbanken, klinkt het. 'Er zijn bijvoorbeeld veel afgestudeerden die niet eens durven bellen, maar in elk bedrijf is communicatie belangrijk en moet je de telefoon durven opnemen.'

Die vaardigheden kan je bijvoorbeeld leren bij een studentenvereniging, al is ook daar al enkele jaren een dalende trend aan de gang. Studenten gaan steeds minder een engagement aan, waardoor kringen het moeilijk hebben om hun team te vullen.

Professor sociologie Ignace Glorieux (KU Leuven) merkte eerder in *Veto* op dat we als samenleving steeds meer evolueren naar geïsoleerde levens. Maar dat kan nefast zijn voor je latere carrière. Neem dus een engagement op, al is het maar een shift bij je studentenkring.

'Er zijn veel afgestudeerden die niet eens durven bellen'

— Sarina Vandersmissen, regiomanager bij Talentus Leuven

Toch is de arbeidsmarkt voorzichtiger met rekruteringen, onder andere door de onzekere economische situatie in de Verenigde Staten. 'Bedrijven staan in zo'n periode meer op de rem om investeringen en aanwervingen te doen', zegt arbeidsexpert Jan Denys. Jongeren vinden misschien wel werk, maar niet meteen hun droomjob.

Sarina Vandersmissen, regiomanager bij Talentus Leuven, voegt daaraan toe dat de arbeidsmarkt sneller evolueert dan de universiteit. 'Veel functies verdwijnen of veranderen, terwijl opleidingen vaak dezelfde blijven. Daardoor wordt de kloof tussen de kennis van schoolverlaters en de verwachtingen van bedrijven steeds groter.' Succesvol solliciteren draait dus om meer dan enkel een diploma. Wij geven je vier tips om

3. Denk vroeg na over je pad

Door die jobbeurzen kom je vaak voor de eerste keer in contact met de arbeidsmarkt. Daardoor kan je beter inschatten wat je later met je diploma wilt doen, want ook dat speelt een grote rol. 'Als je niet weet wat je met je diploma wilt doen, is het eigenlijk niet zinvol', zegt Vandersmissen. Het is dus belangrijk om bewust na te denken over je carrière. Dat geldt al bij het kiezen van je opleiding.

Kies daarom niet alleen een opleiding op basis van tekorten op de arbeidsmarkt, maar ook en vooral op basis van je interesses en talenten. 'Bovendien duurt een opleiding gemiddeld vijf jaar; in die tijd kan de vraag naar arbeid veel veranderen', geeft Verhaest mee.

Denys nuanceert en zegt dat het vooral cruciaal is om je eigen loopbaan te bepalen. Hij merkt op dat er veel afgestudeerden een andere richting opgaan dan die van hun diploma. 'Diploma's hebben vaak een brede actieradius, waardoor je in veel verschillende sectoren terecht kan.'

4. Een eerste job is cruciaal

Vandersmissen beaamt dat en benadrukt daarom het belang van een eerste job. 'Het is belangrijk om je voet binnen te krijgen in de sector waarin je wilt terechtkomen', zegt ze. 'Daarna kan je je verder opwerken.'

Verhaest geeft nog mee dat een moeilijke start kan leiden tot een litteken op individueel niveau. 'Tegelijkertijd heeft een lange periode van werkloosheid ook negatieve gevolgen', zegt Verhaest. 'Die zijn misschien nog ingrijpender dan een foute eerste job.'

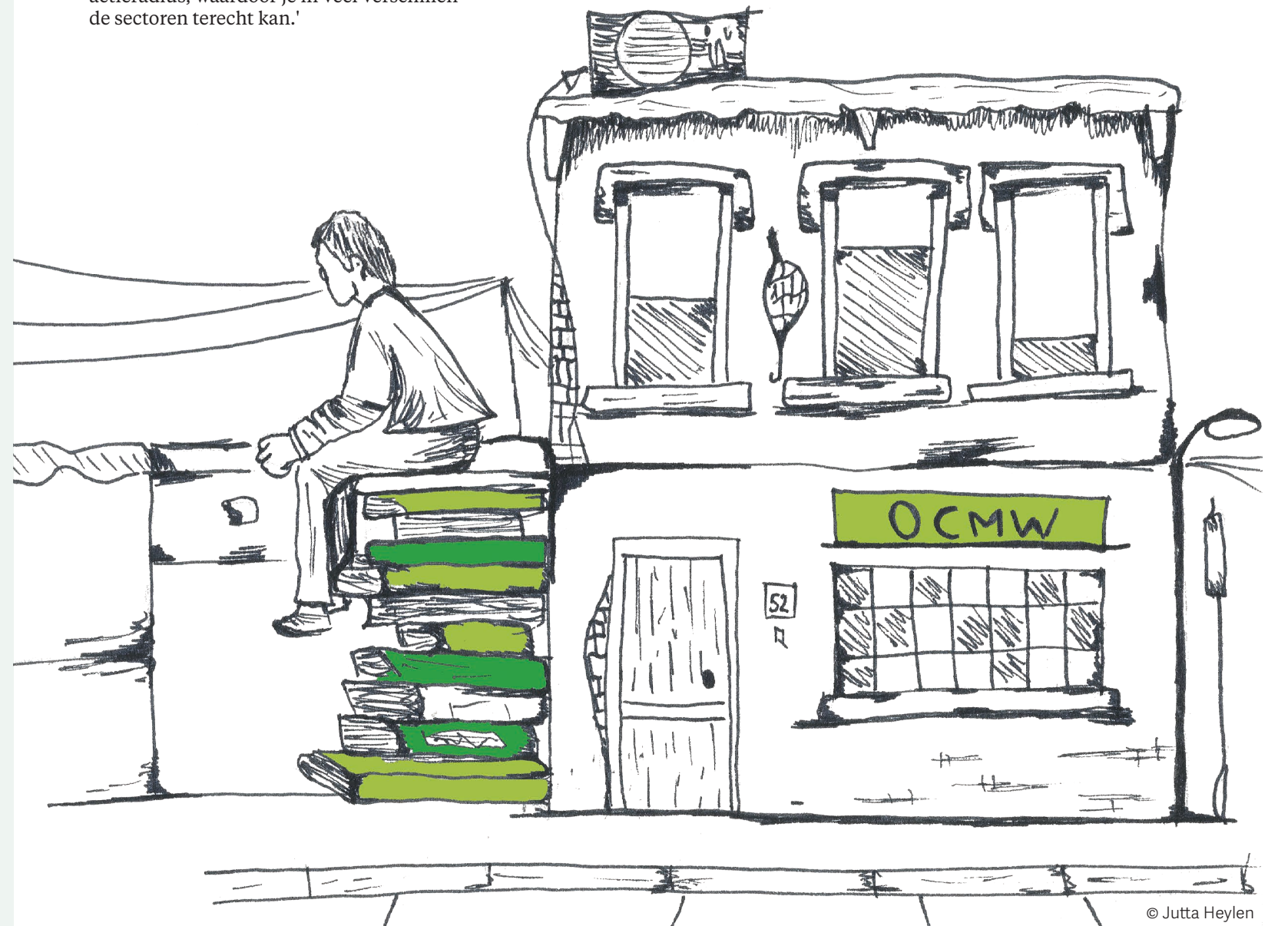
Daphne Rombouts (Stuvo) steekt masterstudenten nog een hart onder de riem. 'De sollicitatie voor een eerste job mag ook een oefenmoment zijn. Het hoeft niet gelijk een droomjob te zijn', zegt ze. 'Het is moeilijk om iets te vinden met een goed loon, inhoudelijke uitdaging en doorgroeimogelijkheden. Door die verwachting leggen beginnende werkzoekenden veel druk op zichzelf. Wees dus mild naar jezelf en naar de arbeidsmarkt toe.'

5. Solliciteer gericht

Daarom is het nuttig om gericht te solliciteren. 'Dat kan door goed te kijken naar je eigen sterktes en zwaktes en na te denken hoe jij een meerwaarde kan zijn voor een bepaalde organisatie', zegt Denys.

Hij adviseert om je goed voor te bereiden op een sollicitatiegesprek: 'Maak je huiswerk vooraleer je naar dat gesprek gaat en toon je engagement.' Ten slotte geeft hij mee om selectief te zijn op je cv. 'Soms is minder net beter. Laat vooral zien wat relevant is voor de job.'

Wees dus vooral niet bang als je op het punt staat om af te studeren. Een masterdiploma is nog steeds een troef op de arbeidsmarkt. Dat merkt ook student Jeroen op: 'Sommige vacatures vragen zelfs gericht naar dat masterdiploma, soms ongeacht de opleiding. Ik merk ook dat er vraag is naar mijn specifieke opleiding, maar soms moet je gewoon geluk hebben.' ☺

Hoe rijm je geloof en wetenschap? 'Je kan nooit volledig waardenvrij zijn'

Gelovig zijn en aan wetenschap doen: een paradox? 'Soms lijkt het alsof geloof en wetenschap op elkaar geënt zijn. Maar het zijn juist parallelle sporen.' Twee professoren uit de exacte wetenschappen getuigen. ELLA-SOFIA SNEYERS, ELIAS FRET

Toen Galileo Galilei in de zeventiende eeuw door zijn telescoop tuurde en bevestigd zag dat de zon – en niet de aarde, zoals de middeleeuwse filosofen – in het middelpunt van ons zonnestelsel staat, leidde dit tot een conflict met de Katholieke Kerk. Pas in 1992 zorgde de toenmalige paus voor een rechtzetting en erkende hij dat Galilei's bevindingen correct waren.

Toch zijn godsdienst en wetenschap helemaal niet zo onverenigbaar als vaak gedacht wordt. Al in de middeleeuwen stemde de Kerk in met de stichting van onafhankelijke universiteiten, en in de zestiende eeuw aanvaarde het instituut dat de Bijbel geen uitspraken kan doen over de wetenschap.

Galilei was een ongelukkige uitzondering, omdat zijn ideeën ingingen tegen de leer van Aristoteles. Talloze gelovige wetenschappers, van Isaac Newton en Georges Lemaître tot Galilei zelf, zagen helemaal geen tegenstelling tussen hun wetenschappelijk werk en hun religieuze overtuiging.

Vandaag lijken de vakgebieden mijlenver uit elkaar te liggen. Gelovig zijn is in onze samenleving steeds zeldzamer geworden, zeker binnen de exacte wetenschappen. Op welke manier kun je de twee toch verzoenen? Voor professoren Stephan Claes en Leen Decin is het alvast een evidentie.

Stephan Claes: 'Het is ongebruikelijk om over je geloof te praten onder wetenschappers'

'Uiteraard kun je op een intelligente manier gelovig zijn en aan wetenschap doen', zegt professor Stephan Claes. Hij staat aan het hoofd van de onderzoeksgroep Psychiatrie van de KU Leuven en is verbonden aan de Universitaire Parochie.

'Ik ben een trouwe bezoeker van de weekendvieringen in het Begijnhof. Het doet deugd om op een zondag rustig evangelies te kunnen beluisteren en te reflecteren over wat die voor mij betekenen. Zo'n parochie is tegelijk ook een gemeenschap, waar ik kan samenkomen met mensen die vanuit dezelfde inspiratie denken.'

Veel gelovige collega's kent hij nochtans niet. 'In een professionele context is het vrij ongebruikelijk om daarover te praten. Al neemt niemand het mij kwalijk dat ik gelovig ben.' Dat was ooit anders, vertelt hij. 'Toen ik als jonge psychiater aan de slag ging, was dat eerder een delicaat thema. Psychiatrie en religie hebben namelijk lange tijd op gespannen voet gestaan met elkaar.'

'Zeker bij jonge collega's is er nu veel meer openheid om over levensbeschou-

welijke kwesties te spreken. En in het nieuwe Leerboek Psychiatrie (*het overzichtswerk dat in België en Nederland gebruikt wordt in opleidingen Geneeskunde, red.*) is recent ook aandacht gekomen voor zingeving in het begrijpen en behandelen van psychiatrische aandoeningen. Twintig jaar geleden zou dat niet mogelijk zijn geweest.'

'Niemand neemt het mij nu kwalijk dat ik gelovig ben. Dat was ooit anders'

— Stephan Claes, professor psychiatrie (KU Leuven)

Van conflict tussen zijn geloof en vakgebied is er volgens Claes geen sprake: 'Wetenschap is het enige juiste antwoord op wetenschappelijke vragen. Maar dat antwoord kan perfect compatibel zijn met een geloofsovertuiging.' Naar analogie met paleontoloog Stephen Gould betoogt hij dat geloof en wetenschap twee aparte 'magisteria' zijn, die elk hun eigen onderzoeksgebied vertegenwoordigen en daarom niet overlappen.

'Het zijn systemen die op hun eigen manier naar waarheid zoeken, maar ze moeten elk binnen hun grenzen blijven. De exacte wetenschap mag niet pretenderen dat ze een antwoord kan bieden op existentiële vragen, maar tegelijk moeten christenen een letterlijke interpretatie van de Bijbel ook kunnen afwijzen.'

'Je kunt binnen de wetenschap nooit volledig waardenvrij zijn. Je eigen denkkader dringt onvermijdelijk door in de wetenschappelijke omgeving.' Volgens Claes is het dus nodig dat iedere onderzoeker dat denkkader kan verduidelijken en er zelf ook over reflecteert. 'Maar mijn handelen als psychiater zal altijd gebaseerd zijn op wetenschappelijk onderzoek en klinische ervaring, en dat staat volledig los van religie.'

'Je kunt binnen de wetenschap nooit volledig waardenvrij zijn', zegt Claes. 'Je eigen denkkader dringt onvermijdelijk door in de wetenschappelijke omgeving.'

© Elias Fret

SOCIAAL

Leen Decin: 'Als mensen godsdienst niet begrijpen, schuiven ze die aan de kant'

Ook Leen Decin ziet geen paradox. Ze is professor sterrenkunde aan de KU Leuven en houdt zich voornamelijk bezig met onderzoek naar exoplaneten – planeten die rond een andere ster dan onze zon draaien. 'Fysica kan de oorsprong van het heelal wel verklaren, maar die wiskundige vergelijkingen zullen nooit een antwoord kunnen geven op de "waarom?" van het leven', vertelt ze.

'Je moet leren dat kennis en geloof verschillende dimensies hebben. Het ene zoekt naar kennis, het andere naar betekenis'

— Leen Decin, professor sterrenkunde (KU Leuven)

'Astronomie houdt zich bezig met zowel het kleinste als het grootste dat we kennen: het overbrugt alles. Als je op die schaal-grootte aan onderzoek doet, associëren mensen dat al snel met hun godsbeeld. Ze zien God als een extra laag rondom het universum, als een almachtig wezen.'

Dat is niet hoe Decin haar geloof invult: 'God is niet iemand die zich oneindig ver weg van ons bevindt. Voor mij draait het om hoe ik zelf, in mijn dagelijks leven, aan de slag kan gaan met verhalen uit de Bijbel.' Een juiste lezing van geloof is essentieel om die met wetenschap te kunnen verenigen, zegt ze.

'Wetenschap en religie hebben elk hun eigen taal. Ze mogen dan wel dezelfde woorden gebruiken, je moet leren dat de twee een verschillende dimensie hebben. Wetenschap zoekt immers naar kennis, en geloof naar betekenis.'

Een deel van de kosmologie hoort eerder bij de metafysica (*een tak van de filosofie die de fundamentele aard van de werkelijkheid onderzoekt, voorbij de zintuiglijke waarneming, red.*), omdat we nooit zullen kunnen aantonen wat er was vóór het ontstaan van het universum.' Geloven dat de wetenschap ooit alles zal kunnen verklaren, leidt volgens Decin tot een gevaarlijk denkbild.

Het betekent namelijk niet dat wat de wetenschap niet kan verklaren, vervangen mag worden door een god. 'Religie mag niet als gaatjesvuller gebruikt worden – hoe meer de wetenschap kan verklaren, hoe minder God er overblijft – want dan lijkt het alsof geloof en wetenschap op elkaar geënt zijn.

Het zijn juist parallelle sporen.' Ze zucht wanneer wetenschappers dat onderscheid niet maken. Denk maar aan Harvard-professor Steven Pinker, die stelt dat er geen wetenschappelijk bewijs voor God is.

Of het ongebruikelijker is binnen de exacte wetenschappen om gelovig te zijn dan bij humane wetenschappen? Decin denkt van niet. Nochtans valt bewijs veel preciezer vast te stellen in de exacte wetenschappen. 'Maar misschien hebben humane wetenschappers wel meer talent om de symboli-

sche taal van religie te verstaan. Het is een kunst om symboliek juist te interpreteren.'

'Als mensen geen fysica of wiskunde snappen, zeggen ze dat het te ingewikkeld voor hen is en laten ze het vak aan wetenschappers over. Maar als mensen godsdienst niet begrijpen, schuiven ze die gewoonweg aan de kant of verklaren ze dat godsdienst onzin is. Terwijl sommigen misschien gewoonweg een talen- of rekenknobbel hebben, en anderen een talent voor religie.' ☛

Een juiste lezing van geloof is essentieel om die met wetenschap te kunnen verenigen, vindt professor sterrenkunde Leen Decin.

© Fred Debrock

SOCIAAL

Sommige vegetarische Almagerichten zijn minder voedzaam dan je denkt

De Alma spoort studenten aan om meer vegetarisch te eten, maar biedt te weinig voedzame gerechten aan, zegt Lucas Casters. 'Die euro korting lijkt nobel, maar je krijgt vaak een goedkoop zetmeelproduct met wat vet.' **LUCAS CASTERS**

Lage voedingswaarde en slechte kwaliteit. De Alma lijkt moeite te hebben met haar kerntaak om studenten van een degelijke maaltijd te voorzien. Met allerlei marketingstrategieën omtrent duurzaamheid probeert ze de studenten van het Alma-concept te overtuigen – vaak op misleidende wijze.

Geen vleesvervanger

De universiteit legde zichzelf een verstrengde Green Deal Eiwitshift op, waarbij ze tegen 2030 zestig procent van de proteïne uit plantaardige bronnen wil halen. Voedingsadviezen geven aan dat een gezonde, niet heel actieve volwassene man zou moeten streven naar 25 gram proteïnen bij het avondmaal. Voor vrouwen is dat twintig gram.

De hoofdschotel van PXL kost 4,90 euro, wat in schril contrast staat met de 5,65 euro van onze Alma

Toch stelt Alma vaak gerechten samen zonder een degelijk plantaardig proteïnehoudend product toe te voegen. Hoewel sommige vegetarische gerechten zoals de 'groentelasagne met piccolo' wel de proteïnegrens behalen met 26,4 gram, duiken anderen er diep onder. Zo bevat de 'groentenloempia met curry en groenterijst' een magere 13,2 gram proteïnen.

Ecoscore als marketing

Alma's recentste proefproject om de vegetarische optie een euro goedkoper te maken lijkt duurzaamheid te gebruiken als marketingstrategie. Die euro korting lijkt nobel, maar in realiteit krijgt je vaak een goedkoop zetmeelproduct met wat vet, zonder een

fatsoenlijke vleesvervanger. Zo gaat de verschuiving naar meer vegetarisch gepaard met minder kosten voor Alma. Studenten worden in ieder geval aangespoord om het gerecht met de laagste inkoopwaarde te kiezen.

Hetzelfde geldt voor de ecoscore: een gerecht kan perfect het A-label krijgen terwijl het voor 80% uit water, zetmeel en een beetje groenten bestaat. Duurzaamheid is zinloos als de maaltijd niet voldoet aan een basisstandaard van een evenwichtig dieet. Een ecologisch verantwoorde maaltijd die je niet voedt, is nog steeds verspilling. Hoewel zo'n ecolabel zich natuurlijk richt op nutritionele waarde, is het toch misleidend voor de consument.

Gezondheid als prioriteit

Andere studentenrestaurants in Vlaanderen doen het beter: de catering van PXL viel al meermaals in de prijzen bij de Gault&Millau Awards, onder andere in de categorie 'gezonde maaltijden'. De hoofdschotel kost daar trouwens 4,90 euro, wat in schril contrast staat met de 5,65 euro van onze Alma. PXL slaagt er wel in om consistent gezonde en goedkope gerechten te serveren. Waarom kan Alma dat dan niet?

Natuurlijk moet de Alma financieel overeind blijven, maar dat mag niet ten koste van de gezondheid van de studenten gaan. Goede studieprestaties beginnen bij een gezond lichaam en een voedzaam dieet.

Studenten doen er dan ook goed aan om vaker zelf de kookpotten in handen te nemen op kot. Dat vraagt wat meer tijd, maar het resultaat is gezonder en goedkoper. Zeker in een rustigere periode, zoals het begin van het semester, is dat nuttig voor studenten die vooral naar het studentenrestaurant gaan voor tijdswinst.

De Alma verhoogt de voedingswaarde van haar gerechten maar beter snel, want deze prijzen en kwaliteit maken de weg naar de eigen keuken alsmaar korter voor onze studenten. ☺

Lucas Casters is Vetoraan en student Bio-ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven.

200
150
100
50

het punt van de prof.

Over de significantie van insignificantie

Soms kan je gewoonweg geen verband aantonen. Toch rapporteren slechts twee procent van alle gepubliceerde sociaal-wetenschappelijke abstracts die conclusie. Ferry Koster gaat daar tegenin: 'De wereld is een stuk minder aangeharkt dan we denken.' **FERRY KOSTER**

Daar sta je dan. Je hebt de afgelopen maanden hard gewerkt aan je afstudeeronderzoek. Na het uitwerken van je theorie heb je data verzameld. En nu, tegen het einde van het project, kom je erachter dat het allemaal anders in elkaar zit. De verbanden zijn een stuk minder sterk dan in de eerdere studies waarop je je hebt gebaseerd. De twijfel slaat toe. Natuurlijk is er altijd een kans dat het allemaal aan jou te wijten is. En toch kan het goed zijn dat er iets heel anders aan de hand is.

Wat ging mis?

Het is alom bekend dat een onderzoeker liever wel dan geen resultaat publiceert. Hoe werkt dat bij de individuele wetenschapper? In het ideale geval start hij met het uitwerken van een hypothese, afgeleid uit een theorie, om die vervolgens te toetsen.

Dan is het natuurlijk het mooist als er een duidelijke uitkomst te melden is. Ook bij een negatieve uitkomst valt er iets te rapporteren: het verband is toch anders dan we veronderstelden. Maar wat als er géén resultaat is? Dan moet er toch iets zijn misgegaan? Vreemd is die reactie niet.

Studenten krijgen daar op verschillende manieren mee te maken. Omdat zij geen toegang hebben tot alle mislukte studies, weten ze ook niet dat zij misschien in de verkeerde richting zoeken. Doordat tijdschri-

ten vooral artikels met sterke uitkomsten plaatsen, komt daar nog eens bij dat studenten verwachten dat er altijd een resultaat te melden zal zijn. Is dat niet zo, dan wordt er getwijfeld aan de meting, de omvang van de dataset of aan de respondenten.

Positieve bias

Kritisch blijven over uitkomsten van eigen onderzoek is de kern van wetenschap. En toch: als er wél resultaten zijn, horen we minder snel kritiek. Die neiging is niet alleen een kwestie van individuele overwegingen. Tijdschriften publiceren liever artikels mét uitkomsten dan artikels zonder uitkomsten.

Tijdschriften publiceren liever artikels mét uitkomsten dan artikels zonder uitkomsten

Daar zijn verschillende redenen voor. Zo worden dergelijke artikels als wetenschappelijker en interessanter gezien. Het gevolg is dat het tijdschrift dat die artikels plaatst, stijgt in aanzien: andere auteurs gaan vaker naar positieve verbanden verwijzen, waar-

door de status van het tijdschrift toeneemt. Dat leidt ertoe dat vooral positieve uitkomsten worden gepubliceerd.

Daardoor raken de uitkomsten scheef verdeeld. En dat is meer dan jammer. Onderzoek dat een hypothese ontkracht – of dat nu komt door een negatieve uitkomst of door een niet-significante uitkomst – is enorm belangrijk. Het is essentieel om een correct wereldbeeld te vormen. En de wereld is eenvoudigweg een stuk minder aangeharkt dan we willen denken.

Overbodig werk

De publicatie van insignificante resultaten voorkomt ook dat onderzoekers overbodig werk verrichten: als die ene positieve uitkomst wél is gepubliceerd en al die honderden studies waaruit blijkt dat er géén effect is in de kast blijven liggen, gaan mensen denken dat dat ene resultaat een correcte weergave van de werkelijkheid is. Dat leidt tot nutteloos vervolgonderzoek.

Veel studenten zijn te bescheiden om de meer voor de hand liggende conclusie te trekken: de theorie klopt gewoon niet. Zij zijn er enorm bij gebaat bij inzicht in de niet-significante uitkomsten uit eerder onderzoek. Het helpt hen bij het opzetten van hun eigen onderzoek en bij het ontwikkelen van een correct wereldbeeld. ☺

Ferry Koster is hoogleraar Werk en Instituten, verbonden aan Erasmus Universiteit Rotterdam.

'Het is niet omdat Pommeliën Thijs het goed doet, dat festivals meer Nederlandstalige acts zullen boeken'

Nu Nederlandstalige muziek als nooit tevoren *boomt*, proberen **Camilo Donoso** en **Simon** een originele twist aan het genre te geven. Voordat ze op het podium in Leuven sprongen, namen we hen even apart. Een gesprek over kleinkunst, humor en Pommeliën Thijs. ELIAS FRET

© Simeon Duwel

Er hangt een broeierig sfeertje in de backstage van Het Depot. Wanneer we binnenwandelen, staat Simon ons op het einde van de gang op te wachten. Hij neemt ons enthousiast mee naar beneden. Verschillende bandleden en hippe individuen lopen er dwars door elkaar, en een discussie over Metejaar ontwikkelt zich in de groep, die uiteindelijk uitmondt in het afspelen van *Goud* van Bazart. Nadat iedereen het nummer herkent, kunnen wij eindelijk onze vragen op het vrolijke duo afvuren.

De twee zijn deze maand samen op een korte tournee door Vlaanderen, en maken gelukkig ook halte in Leuven. Simon en Camilo Donoso bevinden zich op een interessante plek in de Nederlandstalige muzieksceen: frisser en vernieuwender dan Bart Peeters, maar tegelijk dichterbij Bazart dan je op het eerste zicht zou horen. Ja, origineel, maar ook gewoonweg heel *catchy*. Simon meer gevorderd op zijn muzikale pad met al twee platen op zijn kast; Camilo met nog maar net zijn eerste album *Music voor de jeugd* uit.

'Een kat hoeft niet altijd een kat genoemd te worden. Maar soms wel'

— Simon

Het is dan ook vooral de muziek die de twee samenbrengt, al wijst de hartelijke sfeer tussen de twee tijdens ons gesprek op een andere belangrijke factor. 'We vinden elkaar vooral tof, en we opereren nu eenmaal binnen dezelfde wereld. We raken elkaar soms aan, en laten elkaar dan terug weer los', begint Simon te vertellen.

'Simon heeft het goed gezegd', knikt Camilo. 'We zijn twee sympathieke kerels. Het is belangrijk dat we dat allebei van elkaar vinden.'

'Ik vind Camilo gewoonweg een heel sympathieke knul', beaamt Simon. 'Het is het gemakkelijkste wanneer je diens muziek hoort, en denkt: "Ik wou dat ik dat ook zelf had geschreven." En bij Camilo denk ik ook nog eens: "Ik vind u gewoon een toffe mens." Dat maakt het leuk om het podium met elkaar te delen.'

Maken jullie kleinkunst?

Camilo: 'Ik zie mijn nummers als Nederlandstalige muziek voor de meerwaardezoeker. Een beetje elitair misschien, vooral in de teksten dan.'

'Ik vind het fijn om mijn boodschap niet zo letterlijk mee te geven, en wat te verpakken, in iets wat jou bijvoorbeeld doet grinnelen', zegt Camilo. 'Maar wat jou humorvol lijkt te zijn, is dat voor mij niet per se.' © SD

Simon: 'Gaaf het niet vooral om uitgedaagd te worden? Toch?'

Camilo: (*enthousiast*) 'Ja!'

Simon: 'Het is natuurlijk moeilijk om dat over je eigen muziek te zeggen. Waar onze muziek elkaar raakt, is niet alleen in het feit dat die Nederlandstalig is. Vroeger was Nederlandstalige muziek een veel kleinere poule. Het is niet meer zo omdat je beiden in het Nederlands zingt, je dezelfde soort muziek maakt. Zie jij je muziek eigenlijk als kleinkunst?'

Camilo: 'Ja, maar ik geef er liever een ander woord aan. Iets wat het tekstuele van de kleinkunst leent, maar wel aan moderne muziek refereert.'

Simon: 'Ik zou het "kleinfolk" durven noemen. De muzikant staat op een podium met slechts een instrument. Al de rest is ondersteunend. Dat heeft folk ook wel een beetje in zich.'

Staan de teksten bij jullie centraal?

Camilo: 'Bij mij is dat zeker zo.'

Simon: (*zucht*) 'Ik vind dat heel moeilijk om te zeggen. Ik denk dat wij elkaar vinden in het feit dat er bij onze muziek al eens een hoek af is, en we allebei houden van Nederlandse teksten. Een kat hoeft niet altijd een kat genoemd te worden. Maar soms wel.'

Camilo, WEBSTEK omschreef je als Kempenpop. Over je solomuziek zeg je dat het 'hartpop' is. Wat betekent dat juist?

Camilo: 'Dat begrip heb ik er eens opgeplakt, maar ik ben er nog steeds niet helemaal aan uit.'

Simon: (*snel*) 'Hart, met een t of een d?'

Met een t.

Simon: 'Dat is mooi.'

Camilo: 'De muziek die ik maak, is in de eerste plaats een gevoel. Wanneer ik schrijf, probeer ik eerlijk te zijn tegenover mezelf, en er een gevoel in te leggen. Dat levert melancholie op met een positieve rand, maar in een popjasje. Dat vind ik wel fijn. Ik hou van popmuziek.'

Simon, jij was actief bij het hiphop-collectief Roedel. Camilo, jij speelt nog steeds met WEBSTEK en Kwa Kwa. Kan je in een soloproject meer van jezelf kwijt?

Simon: 'Misschien dat ik even voor jou kan spreken, Camilo. Ik ga het gewoon doen. (*lacht*) Wat Roedel voor mij was, en WEBSTEK en Kwa Kwa voor jou, is dat die muziek anders, leuk en uitdagend is.'

'Tegelijkertijd heb je na een tijd het gevoel dat het niet helemaal je eigen verhaal meer is. Je schrijft dat verhaal immers met andere mensen: dan pas je je automatisch een beetje aan. Tot het moment dat je zegt: nu zet ik er mijn eigen naam onder. En dan maak je keuzes die je misschien niet kon, of durfde te maken.'

Camilo: 'Simon kent mij. (*lacht*) In WEBSTEK zijn we met zes, dus komt er alleen al praktisch meer bij kijken. Onder je eigen naam optreden, zegt ook iets over de muziek die je onder die naam brengt. Daar sta je helemaal achter. Althans, dat hoop ik toch.'

Is er een bepaald moment waarop je in de spiegel kijkt en denkt: nu ga ik solo?

Camilo: 'Goh, voor mij kwam het meer voort uit een drang om nog meer te doen met muziek, wat ik niet kwijt kon in de andere bands. In de situatie waar ik toen zat, had ik de tijd en ruimte om dat te proberen.'

'Ambitie is heel tof en heeft mij heel lang gedreven, maar nu beseft ik dat het ook een foute vorm van motivatie kan zijn', vertelt Simon.
© Simeon Duwel

Ik had de drang om mijn eigen ding te vertellen.'

Moet je wachten tot je ego groot genoeg is?

Camilo: 'Het is best eng om onder je eigen naam muziek uit te brengen. Het was niet dat ik me niet meer kon vinden in mijn andere projecten, maar eerder dat ik nog meer mijn eigen ding wou doen. Als je alleen bent, kan je beslissingen veel sneller maken. Maar hoe was dat voor jou?'

Simon: 'Voor mij vinden al die projecten naast elkaar plaats. En wanneer het ene stopt, heb je tijd om de dingen waar je anders geen plek voor had, verder te ontwikkelen.'

Nederlandstalige muziek herleeft, denk maar aan Meteoor of Pommeliën Thijs. Maakt dat het voor jullie makkelijker of moeilijker?

Camilo: (vastberaden) 'Moeilijker.'

Simon: 'Ik zit al tien jaar in het Nederlandstalige circuit. Toen ik begon met

Nederlandstalige muziek te maken, zouden mensen ons opdelen in hetzelfde hoekje. Nu boomt Nederlandstalige muziek. Dat is goed en tof, maar je hebt een verzadigd muzikaal veld, en een nog steeds even klein land.'

'Het is supergoed dat meer artiesten Nederlandstalige muziek maken, maar het is niet omdat Pommeliën Thijs het goed doet, dat festivals meer Nederlandstalige acts zullen boeken. Dat heeft daar niet veel mee te maken.'

Camilo, bij jouw muziek heb ik steeds het gevoel dat humor een grote rol speelt. Bij nummers getiteld zoals *Lieve Mercedes*, moet ik een beetje gniffelen. Is dat de bedoeling?

Camilo: 'Dat is goed. Het is zeker mijn bedoeling om het niet te zwaar te maken.'

Simon: 'Mag ik een vraag stellen? Mercedes is toch je zus?'

Camilo: 'Mercedes is voor mij eerder een beschermengel. Ik vind het fijn om mijn boodschap niet zo letterlijk mee te geven, en wat te verpakken, in iets wat jou bijvoor-

beeld doet gniffelen. Maar wat jou humorvol lijkt te zijn, is dat voor mij niet per se.'

Simon: 'Ik denk dat jij de banaliteit van bepaalde zaken heel goed kan uitdrukken. Misschien heb je zelf niet door hoe jij de zaken zegt, maar als je "Ronaldinho" in je tekst zet, klinkt dat voor veel mensen best amusant. Mijn teksten zijn eerder zwaar: er is weinig om te lachen. Dat is jammer, ik zou dat liever wel zo hebben. Maar dat is blijkbaar hoe ik schrijf. Jouw muziek klinkt vaak luchtig en zwaar tegelijk. Dat is ook de kracht.'

Camilo: (bloost) 'Dankjewel.'

Simon: 'Da's heel graag gedaan.'

Jullie timmeren beiden al enkele jaren aan jullie muzikale weg. Waar reiken jullie ambities?

Simon: 'Ik ben al lang bezig, maar ben nu op een punt gekomen waarop ik denk: ik wil gewoon blijven muziek maken, en voor de rest zien we wel. Ambitie is heel tof en heeft mij heel lang gedreven, maar nu beseft ik dat het ook een foute vorm van motivatie kan zijn. Ik wil muziek maken vooral tof vinden.'

'Je moet je steeds de vraag stellen: ambitie met welk doel? Er is altijd meer. Er zijn genoeg artiesten die in arena's spelen of verschillende keren de AB kunnen vullen. Voor mij is de ambitie: ik wil dit gewoon tof blijven vinden, mij omringen door leuke mensen, en leuke dingen doen.'

Zoals vanavond?

Simon: 'Als ik dit kan blijven doen, is dát de ambitie. En wat komt, komt.'

Camilo: 'Ik sta nog aan het begin van mijn muzikaal verhaal. Wat ik momenteel aan het doen ben, is vooral blijven gaan. Geloven in mezelf en in de muziek die ik maak. Met mijn muziek wil ik voor een bepaalde groep mensen iets betekenen, zoals ik dat ook ervaar bij de muziek die ik luister. Die groep wil ik natuurlijk groter maken.'

'Al zal die ook nooit echt groot zijn. We maken Nederlandstalige muziek, hè. (lacht) Er komen snel andere zaken bij kijken dan het maken van muziek, terwijl het vooral leuk moet blijven.'

Tot slot: welk nummer zit de laatste tijd in jullie hoofd?

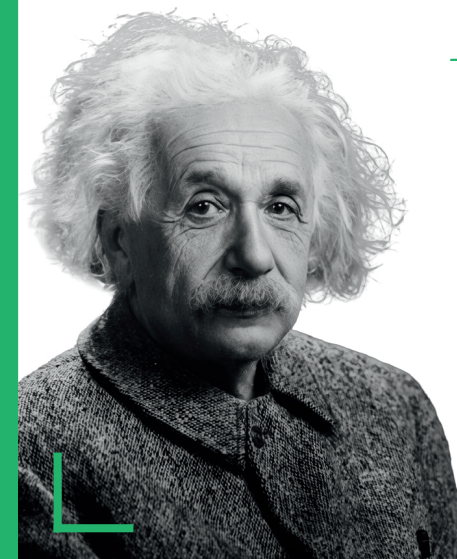
Camilo: 'Ik luister momenteel *Sueño Con Serpientes* van de Cubaanse zanger Silvio Rodríguez.'

Simon: 'Ik zou graag luisteren naar *Oude spijt, posters, Paraguay* van Camilo. Het is helaas nog niet verschenen. Desnoods neem je het op in mijn studio, Camilo, maar geld mag geen probleem zijn om die parel uit te brengen.'

Camilo: 'Oh, merci.' (bloost) ☺

“Blind vertrouwen op AI is voor idioten. Ware genieën verzinnen hun foute citaten zelf.”

- Albert Epstein

Geloof niet alles wat AI genereert.

Apache checkt steeds zijn bronnen, omdat feiten belangrijk zijn.

Hou je van accurate informatie? Als student lees je onze onderzoeksjournalistiek voor slechts een derde van de prijs.

Word nu lid voor €35,88 en help ons dieper graven. Artificiële hallucinaties signaleren. En de rector bij de les houden.

apache.be/student

Hollywood kiest steeds meer voor klassieke verhalen: 'Vooral het esthetische aspect is belangrijk'

Verfilmingen van literaire werken blijken nog steeds een succesformule te zijn. Dat bewijzen de negen Oscarnominaties van *Frankenstein*. Filmproducenten zetten hier dan ook massaal op in: 'Ze zijn bang om te investeren in originele verhalen.' SILKE VUGA, KIMBERLY VRANCKEN

Van *Frankenstein* over *Wuthering Heights* tot *The Odyssey*: wie de recente filmkalender bekijkt, merkt dat klassieke verhalen weer razend populair zijn bij filmmakers. Het voelt alsof Hollywood plots massaal teruggrijpt naar boeken die al eeuwenlang meegaan, maar klopt dat wel?

Het bioscoopbezoek staat onder druk, onder andere door de opkomst van streamingdiensten zoals Netflix. 'Filmproducenten gaan heel klassiek inzetten op wat ze denken dat verkoopt. Zeker bij films met grote budgetten, dan zijn ze nogal bang om te investeren in originele verhalen. Wat veel veiliger is, is investeren in een verhaal dat zijn succes al bewezen heeft', zegt filmhistoricus Roel Vande Winkel (KU Leuven).

Die commerciële logica herkent ook Jonas Cantoro, programmator bij Cinema ZED. 'Wij merken dat ze in Hollywood al enkele jaren graag teruggrijpen naar bekende, succesvolle formules', zegt hij. 'Dat kan een sequel zijn op een film die het goed deed. Maar dat betekent ook vaak een verfilming van bekende, klassieke werken die mensen al kennen. Dat is dezelfde tendens met de live-action remakes van Disney.'

Succesverhaal

Adaptaties danken hun succes vooral aan het feit dat ze meerdere generaties aanspreken. Oudere generaties kennen het verhaal van vroeger en willen het opnieuw beleven, terwijl jongeren het ontdekken via een hedendaagse interpretatie. Dat merkt Cantoro ook bij Cinema ZED. 'De vertoningen van klassieke films scoren de laatste tijd opvallend goed. Veel mensen weten dat dat goede films zijn, waardoor er een soort van FOMO gecreëerd wordt bij mensen die de film nog niet hebben gezien.'

Daarnaast behandelen klassiekers ook vaak universele thema's. Dat is een van de voornaamste redenen waarom filmmakers teruggrijpen naar die literaire werken. 'Shakespeare is bijvoorbeeld de meest geadapteerde auteur in de Britse geschiedenis, net door de universaliteit van zijn verhalen', zegt Tom Toremans, professor Engelse literatuur (KU Leuven).

'De verhoogde gevoeligheid voor weerspiegeling van de eigen tijd is een maatschappelijk fenomeen'

— Roel Vande Winkel, filmhistoricus (KU Leuven)

En dat die films veel succes hebben, wordt ook bewezen door het aantal Oscarnominaties van *Frankenstein*. De film maakt

namelijk negen keer kans op een van de felbegeerde prijzen. Een van de categorieën is 'Writing (Adapted Screenplay)', waarbij een aangepast scenario in de prijzen wordt gezet. Die classificatie bestaat al sinds 1929, wat het belang van filmadaptaties in de tijd benadrukt.

Niet enkel op de Oscars is er aandacht voor verfilming, ook op de British Academy Film Award (BAFTA) staan de adaptaties in de schijnwerpers. Zo won *Hamnet* de prijs voor beste actrice en beste Britse film. Het is dan wel de recentste verfilming rond Shakespeare, de eerste verfilming gaat al terug sinds 1899. Dat was amper 21 jaar na het ontstaan van het filmgenre, wat aantoont dat adaptaties al lang heel gegeerd zijn.

Vande Winkel voegt er wel aan toe dat een film bewust of onbewust zijn eigen tijd weerspiegelt. 'Mensen zijn tegenwoordig

Adaptaties zoals *Hamnet* danken hun succes vooral aan het feit dat ze meerdere generaties aanspreken, meent Vande Winkel.

© FOCUS FEATURES LLC

© Sabine Mosman

gevoeliger voor de casting van een witte man als Heathcliff in *Wuthering Heights*, terwijl Emily Brönte hem in haar roman toch omschreef als een dark-skinned gipsy. Die verhoogde gevoeligheid is een duidelijk maatschappelijk fenomeen', zegt hij. Een soortgelijke discussie werd ook gevoerd bij de casting van Halle Bailey als Ariël in *The Little Mermaid*.

Ook inhoudelijk zijn er veranderingen merkbaar, die vaak weerspiegeld worden door de tijdgeest. Dat is ook het geval met Brontës klassieker. 'De film is helemaal herwerkt voor een hedendaags publiek, waardoor structurele elementen uit het verhaal verdwenen', zegt Toremans. Zo focust de film eerder op erotiek en verlangen, en worden thema's van klasse en ras geschrapt.

Schoonheid primeert

Hoe trouw een verfilming moet zijn aan het oorspronkelijke werk, is een eeuwige vraag. 'Dat is vooral een persoonlijke mening', zegt Toremans. 'Maar zolang het basisplot behouden wordt, kan je spreken van een adaptatie.' Het succes van een adaptatie ligt volgens hem dan ook niet in de getrouw-

'Adaptaties zetten het publiek aan om historisch te reflecteren'

— Tom Toremans, professor Engelse literatuur (KU Leuven)

heid, maar wel aan de mate waarin een film een publiek kan aanspreken. 'Daarbij is vooral het esthetische aspect van de film belangrijk.'

Ook de cast speelt daarbij een rol. Zo gebeurt het vaak dat gevestigde waarden een rol op zich nemen. Een voorbeeld is Jacob Elordi: hij bemachtigde zowel in *Frankenstein* als in *Wuthering Heights* een rol.

Daardoor krijgen commerciële adaptaties vaak te maken met kritiek. Maar volgens Toremans zijn ze net heel belangrijk. 'Adaptaties zijn culturele herinterpretaties', legt hij uit. 'Ze zetten het publiek aan om historisch te reflecteren. Vandaag vergeet je bijvoorbeeld vaak dat de wortels van technologie eigenlijk geplant zijn in de industriële revolutie.'

Daarnaast zorgen de verfilmingen voor een herlancering van de klassiekers, waardoor die opnieuw meer gelezen worden. Toremans past zijn lessen dan ook aan in het kader van die adaptaties. 'Normaal laat ik de studenten *Mrs. Dalloway* van Virginia Woolf lezen, maar nu lezen ze *Wuthering Heights*', zegt hij.

De prof Engelse literatuur hoopt dat mensen meer geïnteresseerd raken in literatuur na het zien van de verfilmingen. 'In een ideaal scenario kiezen die ook massaal voor een opleiding als Taal- en Letterkunde, maar dat is misschien te hoopvol', lacht hij. ☺

NAVRAAG

Ilja Leonard Pfeijffer: 'Ik ben helemaal geen pessimist'

'Ik ben er zeker van dat Trump geen verkiezingen zal accepteren die hij verliest', meent **Ilja Leonard Pfeijffer**. Zijn nieuwste werk *Absolute Democratie* schetst een somber beeld van de wereld van vandaag. 'Maar tegen de kliffen op probeer ik een optimist te blijven.'

JUDITH DODD, WILLEM BAKELANTS, ELLA-SOFIA SNEYERS

O h, dat zeg je op een dreigende toon', lacht Ilja Leonard Pfeijffer wanneer we onze vragen bovenhalen. De Nederlandse schrijver en classicus, bekend van romans als *Grand Hotel Europa* en *Alkibiades*, heeft zich juist genesteld in een zetel op onze redactie. Zijn kenmerkende lange haren en bontjas maken hem een imposante verschijning, maar het is een eer om hem te mogen ontvangen.

De echte dreiging zit niet in onze vragen, maar wel in het onderwerp waarover de schrijver komt vertellen. Pfeijffer is namelijk in Leuven voor een collegetour naar aanleiding van zijn nieuwste boek *Absolute Democratie. Kroniek van een aangekondigde afrekening*, een bundeling van essays die hij de voorbije twee jaar voor *De Morgen* schreef over de wankelende staat van de westerse democratie.

De titel is een bewuste provocatie. Pfeijffer waarschuwt voor een 'absolute democratie': een dictatuur van de meerderheid die de grondwet en de rechtsstaat negeert. Waar 'constitutionele democratie' tot voor kort nog een pleonasme was, is dat volgens hem niet langer een vanzelfsprekendheid.

U bundelt twee jaar aan essays in *Absolute Democratie*. De manier waarop u de staat van Europa beschrijft, is eerder pessimistisch.

Ilja Leonard Pfeijffer: 'Ik zou helemaal niet zeggen dat ik een pessimist ben. Tegen de kliffen op probeer ik optimistisch te blijven. Het is alleen zo dat de laatste tijd steeds meer van de grote boze buitenwereld mijn boeken is binnengedrongen. In toenemende mate zijn er ontwikkelingen die voor mij

erg zorgwekkend zijn. Ik vind het dan ook mijn taak om daarover te schrijven.'

Is het dan niet paradoxaal dat u kiest voor een schrijfstijl die niet voor iedereen even toegankelijk is?

'Ik schrijf de boeken zoals ik vind dat ze moeten zijn. Ik maak het kunstwerk dat ik moet maken. Als het gevolg daarvan is dat ik in eerste instantie een hoogopgeleid

'Je bedoelt dat trucje dat ik gebruik, waarbij ik mezelf in mijn eigen boeken schrijf. (*lacht*) Ik ben het natuurlijk niet echt, het is iemand die een beetje op mij lijkt. Maar het is inderdaad nodig om mijn boodschap over te brengen en de lezer te betrekken bij het verhaal.'

'Het is een beetje zoals de techniek van een goede moppentapper: die introduceert zijn grap als een persoonlijke anekdote

'De Verenigde Staten hebben zich geschaard in het kamp van onze vijanden'

publiek bereik, dan is dat zo. Ik wil geen toegevingen doen op alle nuances en de complexiteit van de onderwerpen die ik bespreek. Oneliners en eenvoudige oplossingen zijn er al genoeg.'

'Van *Grand Hotel Europa* zijn 350.000 exemplaren verkocht: dat is niet niks. Maar tijdens het schrijven ben ik niet bezig met wie ik bereik. Pas achteraf bekijk ik hoe ik het gesprek breder kan trekken, bijvoorbeeld door vanavond met jullie te praten.'

Niet alleen in uw essays, maar ook in uw romans behandelt u thema's als migratie en massatoerisme. Welke rol kan fictie binnen die debatten bekleden?

'Wat ik aantrekkelijk vind aan romans, is dat je zulke grote thema's kunt bespreken terwijl je de ambiguïteit en de complexiteit van de problemen intact laat. In een roman kan ik verschillende opvattingen in de mond leggen van verschillende personages. Ik kan een probleem vanuit allerlei perspectieven belichten. Als je de lezer wilt uitdagen tot nadenken over de problematiek, is dat effectiever.'

'Ik heb ooit iemand ontmoet die na het lezen van *La Superba* zei: "Na jouw boek vind ik het alleen maar ingewikkelder geworden, dat hele migrantenvraagstuk." Dat vond ik een heel groot compliment.'

U breekt ook met regelmaat de vierde wand in die romans, waardoor u de lezer bijna persoonlijk confronteert met uw polemieken. Is dat een manier om de lezer bij de les te houden?

en vertelt gewoon. Omdat het op een echt gebeurd verhaal lijkt, luister je beter. Dat is precies hetzelfde in *La Superba* en *Grand Hotel Europa*.'

U houdt zich dus niet noodzakelijk aan de spelregels van de traditionele roman. Is dat genre aan het uitsterven?

'Dat een traditionele roman dood is, zou ik nooit zeggen. Maar ik schrik er niet voor terug om de genres een beetje te mengen. In *Grand Hotel Europa* zitten bijvoorbeeld ook wat essayistische passages, die ik dan misschien in de mond leg van een personage. Of ik zeg het gewoon zelf. Verhalend en essayistisch kunnen in elkaar overvloeien.'

In *Absolute Democratie* beargumenteert u dat journalisten de natuurlijke vijanden van populist zijn. Maar populist doen het juist goed in het huidige journalistieke klimaat, omdat dat steeds commerciëler wordt.

'Ik denk dat we onderscheid moeten maken tussen wat journalisten zouden moeten doen en wat ze in de praktijk vaak doen. Journalistiek is een cruciaal onderdeel van de democratie, een vierde macht. Je kunt geen democratie hebben als de kiezers niet geïnformeerd zijn. Een onafhankelijke pers is van levensbelang.'

Hoe moet de journalistiek dan omgaan met de opkomst aan populisme?

'Populisten nemen vaker wel dan niet een loopje met de waarheid. Journalistiek is de wetenschap van de actualiteit: je doet aan

Bio

- 58 jaar
- Woont en werkt in Genua (Italië)
- Studeerde Klassieke Talen aan de Universiteit Leiden (Nederland) en promoveerde er in Oudgrieks
- Debuteerde in 1998 met *Van de vierkante man*, brak internationaal door met *La Superba* (2013)
- Won in 2024 de Boon Literatuurprijs voor de roman *Alkibiades*

'Het kapitalisme is een spel dat steeds minder winnaars oplevert ten koste van meer verliezers.' © Judith Dodd

waarheidsvinding. Het vergt een zekere verantwoordelijkheid van journalisten om die taak serieus te nemen.'

'Het duidelijkste voorbeeld is Trump en zijn alternatieve feiten. De basale functie van journalistiek om aan factchecking te doen, is absoluut geen overbodige luxe. Er moet telkens weer aangetoond worden dat Trumps redeneringen niet kloppen en uitgelegd worden hoe het wél in elkaar zit.'

Maar daar bereiken ze Trumpkiezers nauwelijks mee.

'Bij CNN kunnen ze eindeloos doorgaan met het factchecken van Trump, en het is ook zeer belangrijk dat ze dat doen. Maar de harde kern van aanhangers is inderdaad

moeilijk te bereiken vanwege de ideologische bubbels. Het gevolg daarvan is een soort tribalisme in de politiek: je bent voor, of je bent tegen. Het draait niet meer om argumenten: het wordt meer een identiteitskwestie.'

Uw essays bespreken ook uitgebreid het gevaar dat de regering-Trump vormt voor de Europese democratie.

'We zijn eraan gewend dat de Verenigde Staten onze trouwste bondgenoot zijn, maar dat is nu niet meer zo. Ze zijn niet alleen onbetrouwbaar geworden, ze hebben zich geschaard in het kamp van onze vijanden.'

'Het is officieel Amerikaans beleid om de Europese Unie te ontmantelen door antide-

mocratische, anti-rechtsstatelijke partijen zoals AfD (*Alternative für Deutschland, extreemrechtse partij in Duitsland, red.*) te steunen. De VS zijn tegenstanders geworden van een verenigd Europa. Dat brengt een schokeffect teweeg, dat hopelijk helpt om te beseffen dat we enkel een kans maken door ons te verenigen. We moeten leren een wereldmacht te worden te midden van wereldmachten.'

Tegelijk lijkt Europa in het tijdperk-Trump juist meer verenigd dan ooit.

'Ja, ik hoop dat dat zo is. Het is een paradoxaal effect. Maar het is ook ontzettend duidelijk geworden hoe snel een democratie zich kan ontmantelen. Een echt verenigd Europa hoeft voor geen enkele wereldmacht onder te doen, behalve in militair opzicht. En dan is het onze droeve taak om daar iets aan te doen. Maar ik denk dat Europa zich best wel wat meer bewustzijn en zelfvertrouwen kan permitteren.'

Gaat dat verbonden Europa niet uit elkaar vallen zodra de directe bedreiging van Trump geweken lijkt?

'Tijdens de eerste ambtstermijn van Trump was Europa ook al aardig gealarmeerd, maar toen werd Biden verkozen en slaakte iedereen inderdaad een zucht van opluchting. "*Back to normal*": we hoeven niet de handen uit de mouwen te steken of Europese defensie op te tuigen. We kunnen verder doormodderen zoals altijd." Nou ja, vier jaar later heb je nog eens Trump. Denk je vervolgens echt dat er in 2028 nog verkiezingen worden gehouden?'

U gelooft dat hij een derde ambtstermijn ambieert?

'Ja, als hij niet eerder sterft of dement wordt. Ik ben er zeker van dat Trump geen verkiezingen accepteert die hij verliest. Maar als Trump als persoon wegvalt, is het probleem nog niet verholpen.'

Het is nochtans een land dat altijd trots is geweest op zijn *checks and balances*.

'En je ziet hoe snel dat systeem verpulverd wordt. Dat is voor een groot deel ook de schuld van de Republikeinen in het Huis van Afgevaardigden en de Senaat die dit allemaal laten gebeuren. Zij hebben institutioneel gezien de macht om daar iets aan te doen, maar het is voor Trump van levensbelang dat ze dat niet doen. Hij kan het zich niet permitteren om de meerderheid te verliezen, want dan wordt hij per direct *impeached*.

'Er wordt nu al gesproken over het "nationaliseren" van de verkiezingen tijdens de *midterms*. Dat is een eufemisme dat waarschijnlijk inhoudt dat de organisatie

niet langer bij de afzonderlijke staten ligt, maar dat het regime vanuit Washington de volledige controle overneemt. Een van hun middelen zou kunnen zijn om de stembureaus te laten bewaken door ICE, om ervoor te zorgen dat enkel de juiste mensen gaan stemmen.'

In uw essays wijst u vaak naar een dieperliggend defect in ons systeem: ongebreideld kapitalisme. U citeert daarbij ook geregeld Karl Marx, waardoor sommigen u ongetwijfeld als communist zullen bestempelen.

'Ik vind "communist" geen scheldwoord. Karl Marx is misschien vandaag de dag relevanter dan hij was aan het einde van de negentiende eeuw. Ik denk dat het communisme, zoals Marx dat bedoelde, eigenlijk nog nooit is uitgetheerd. Als er een echt democratisch communisme zou zijn, zou ik daar een voorstander van zijn, maar dat is niet iets wat we morgen kunnen realiseren.'

Als we vrij mogen citeren uit uw boeken, zegt u dat u nog eerder de wereld ziet eindigen dan het einde van het kapitalisme.

'Het is gemakkelijker om je dat voor te stellen. Ik denk dat het heel belangrijk is om vast te stellen dat allerlei problemen in onze samenleving te wijten zijn aan de vrije markt. Klimaatverandering is zo'n voor-

beeld: door ongebreideld winstbejag, door het streven naar oneindige economische groei op een eindige planeet, lopen we te-

'Ik vind "communist" geen scheldwoord'

gen de grenzen van de leefbaarheid van die planeet aan.'

'Het kapitalisme is een spel dat steeds minder winnaars oplevert ten koste van steeds meer verliezers. Als we niet ingrijpen en we de vrije markt voor honderd procent zijn werk laten doen, dan eindigen we met een handjevol superrijken die eigenlijk de hele planeet bezitten.'

Zaken als het klimaat kunnen dus niet opgelost worden door meer in te zetten op innovatie?

'Er zijn twee scenario's. Ofwel gaan we er nu iets aan doen: dat is niet heel prettig en dan moeten we onszelf allerlei dingen onzeggen, maar er is wel een vrij harde ingreep nodig. Het alternatief is op de oude voet doorgaan en hopen op innovatie. Maar innovatie alleen is niet genoeg en iedereen zou dat moeten beseffen. Het is geen zekerheid. Hopen op een uitvinding die alles voor ons oplost vind ik geen verstandig be-

'De huidige generatie leiders is niet meer in staat problemen op te lossen. Alle hoop is dus gevestigd op jongeren.'

© Judith Dodd

leid. Het is een alibi, geloof ik. Een excuus.'

Hoe kijkt u nu naar de toekomst van Europa? Welke rol kunnen wij als studenten nog spelen in dit politieke klimaat?

'Als ik kijk naar de grootste problemen die er op dit moment zijn, opnieuw de klimaatverandering bijvoorbeeld, dan raak ik er steeds meer van overtuigd dat de huidige generatie leiders niet in staat zal zijn om dat probleem op te lossen. Alle hoop is dus gevestigd op de volgende generatie, op de jongeren, op jullie.'

'Toen ik in Leiden was op de eerste etappe van deze collegetour, sprak ik voor een volle zaal studenten die me werkelijk hoopvol stemden. Ik merkte een enorme betrokkenheid: er is echt honger om er iets aan te doen, om geïnformeerd te zijn en te snappen wat er momenteel aan de hand is.' ☺

Veto's Vriendenboekje

Wat was je grootste droom als kind?

'Ik wilde torse naar worden. Nou, het is gelukt.'

Wat zou je laatste avondmaal zijn?

'Kaasfondue. Ik heb het al heel lang niet gegeten, en ik vind sowieso alles met gesmolten kaas lekker. Kaasfondue is wel het summum van gesmolten kaas.'

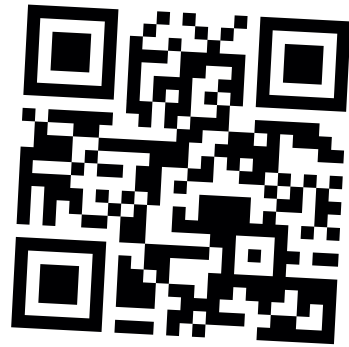
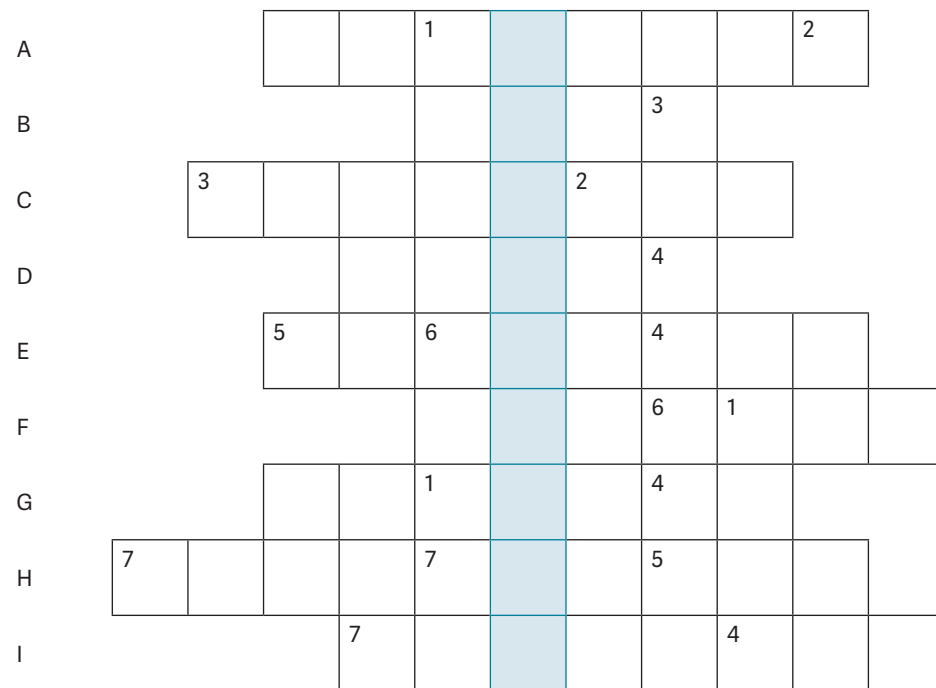
Op welk dier lijkt je het meest?

'Ik zou wel heel graag lijken op alle dieren die een winterslaap doen. En dan zou ik ook heel graag een winterslaap houden.'

Wat zou je doen met een miljoen?

'Wat kun je tegenwoordig nog doen met een miljoen? Dat geld gaat volgens mij vrij vlot op in het huishoudgeld.'

Sjarels Crypto

Wil je de oplossingen van vorige crypto's terugvinden? Neem een kijkje op ons online cryptoarchief!

Opgaven

- A de koning eist dat de drank met bakstenen wordt gemaakt
B gevaarlijk, risico voor phishing
C opbergruimte van notenhout
D angst om erover te praten in de samenleving
E Instagramvideo's over vastgoed zijn niet ethisch
F vulmiddel, puur als vegetarisch
G rijder met gelijke zijden
H blij om een familie te starten
I gevangene schrokt zijn eten manisch naar binnen

Sudoku

8		1		9				5
7								
	9		8		4			1
	5				9			
					1		3	
		6	3	4		1		7
					7		8	
	3							6
		7		5		3		4

win!

Veto mag twee vrijkaartjes voor Cinema ZED weggeven! Stuur het juiste middenwoord in voor zondag 1 maart naar puzzel@veto.be en wie weet mag jij er eentje in ontvangst nemen!

De winnaars van de vorige puzzel zijn **Marc van den Broeck** en **Simon Peeters**! Proficiat. Cinema ZED neemt verder contact op met jullie.

Anagrammen

De volgende ruimte-gerelateerde woorden zijn door elkaar gehusseld. Vind de woorden!

lelahe
sunatotra
water zagt
tekoem
ilesttale
vuespnaro
oecstopl
nleatpe
beter oger
slegwelesslemkt

Een 'woudloop' en *finance bros*: het beste en het gekste dat studentenverenigingen je in maart aanbieden

Niet elke cantus is dezelfde. En niet elke studentenactiviteit is even voorspelbaar. 'De Kringtip' geeft je elke maand het beste en het gekste mee dat studentenverenigingen en kringen organiseren. ELIAS FRET

Cantus erop los, maar probeer de letters en cijfertjes uit elkaar te houden
Donderdag 5 maart, 20u30

Arenberg en centrum lijken soms wel twee totaal andere werelden. En hoewel we allemaal zowel cijfers als letters gebruiken, wordt die schijnbare tegenstelling wat opgepookt op donderdag 5 maart. Dan organiseren faculteitskringen Babylon en Wina immers een heuse **'letters vs. cijfers-cantus'**. Wie het pleit wint, hangt af van de hoeveelheid vloeiende drank. Of wie weet leidt het gezang juist tot extra verbroedering. Om dat te ontdekken, moet je afzakken naar Alma 3.

Stel je aandelenpakket samen, de 'advanced' versie

Elke donderdag tussen 5 en 26 maart, 19u30

Beleggen is hip, en studentenvereniging Capitant weet het. Om dat een beetje verstandig aan te pakken en niet in de val van dubieuze 'influencers' te vallen, kun je beginnen bij een reeks van vier workshops die de *finance boys and girls* van Capitant je aanbieden, onder de noemer **'How To Pick a Stock Track - Advanced'**. Tussen 5 en 26 maart leer je er hoe je aandelen best beoordeelt, welke strategieën je moet volgen of hoe je best een *resilient* portfolio kan samenstellen. Bonus: je krijgt achteraf een heus certificaat. Om naast je zwembrevet op te hangen.

Wag je aan een onverschrokken 'woudloop' met VTK en LBK

Maandag 16 maart, 20u30

Een heroïsche loop door het 'woud': dat is zo'n activiteit waar enkel de boeren-in-opleiding van LBK en de burgers van VTK vol voor gaan. Welkelijks na zonsondergang trekken ze eropuit in een onverschrokken 'woudloop', telkens in een ander pittig thema. Op maandag 16 maart loop je bijvoorbeeld een **'Bergham run'** in de stijl van het tv-programma *Kamp Waes*: acht kilometer in vijftig minuten, met een rugzak met een gewicht van twintig kilogram op je rug. Die moet je zelf meenemen. Op het einde volgt chocomelk. ☺

Wil je dat de origineelste activiteit van jouw faculteitskring of studentenvereniging hier ook tussenstaat? Stuur ze ons via kringtip@veto.be.

KU LEUGEN

KU Leugen is *Veto's* satirerubriek. Humoristen, memedeskundigen en draakstekers, wees welkom! Vind jij jezelf ook zo verschrikkelijk grappig? Stuur je grapjes en memes door naar **kuleugen@veto.be**.

SATIRE 67

Student Ralf (21) volgt extra vak en neemt zo '67' studiepunten op

PIETERJAN DOUCHY

Ralf (21), een student Computer-wetenschappen uit Herk-de-Stad, koos er dit jaar voor een extra vak op te nemen in zijn Individueel Studie-programma (ISP). Zo telt zijn ISP exact 67 studiepunten.

Ralf geeft aan helemaal in de wolken te zijn van de '67'- hype. 'Overall waar ik het cijfer zie, stop ik even en schud ik met mijn handen', laat hij weten via Reddit. 'Goed voor de conditie. Mij zal je nooit in de Univ-Fit zien zweten.'

Om zijn extra vak uit te kiezen, schreef

Ralf een programma dat random vakken selecteert. 'Ik ging er een creditcontract voor aan', laat hij weten. Eens we hem via de telefoon vragen hoe het voelt om '67' studiepunten op te nemen, is hij zijn aandacht verloren en eindigt het interview.

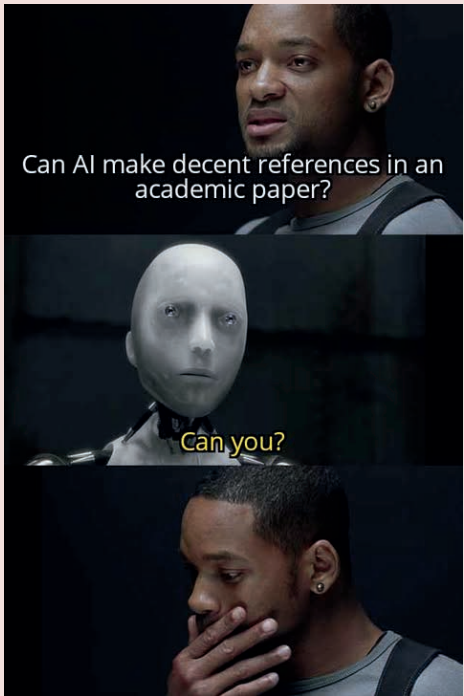
De universiteit geeft in een reactie aan bezorgd te zijn over de zaak, maar overweegt geen verdere stappen. Eerder slaagde ze er niet in om het begrip 'Tralalero Tralala' uit de woordenschat van de modale student te bannen.

Knipoog. ☺

Quiz van een studentenvereniging

Vetoquiz
25 maart

Wanneer je aan het slapen bent, maar je beseft dat je in de les zit:

Voor meer KU Leugen: volg ons op Instagram!

Colofon

Elias Fret

Hoofdredacteur en v.u.

Kimberly Vrancken

Adjunct-hoofdredacteur

Femke Van Crombrugge

Adjunct-hoofdredacteur

Pieterjan Douchy

Redacteur Onderwijs

Jutta Heylen

Redacteur Student

Antonie Schoofs

Redacteur Internationaal

Noah Put

Redacteur Opinie

Guillaume Beauprez

Redacteur Cultuur

Pieter-Jan Bossuyt

Redacteur Onderzoek

Sabine Mosman

Redacteur Foto

Sousanna Zacharian

Redacteur Illustratie

Ines Vandebeek

Redacteur TVeto

Ella-Sofia Sneyers

Verantwoordelijke Navraag

Sidney Oe

Verantwoordelijke Puzzel

Simeon Duwel

Verantwoordelijke Lay-out & IT

Andreas Everaerts

Verantwoordelijke Eindredactie

Robin Geukens

Verantwoordelijke Instagram

Eindredactie Jeroen Goots, Guillaume 'Leopold von Ranke' Beauprez, Servaas Verhelst, Jokūbas Pilks, Noah Put, Andreas 'Jan Wouters (op zoek naar internationaal recht)' Everaerts, Elias 'Max Weber' Fret, Pieterjan 'L.W.' Douchy, Brecht Maes, Mabel Apers, Antonie Schoofs, Arthur Vits, Judith Dodd, Jutta Heylen, Elize De Ryck, Ella-Sofia Sneyers, Femke Van Crombrugge, Sidney Oe, Lisa van Leeuwen, Caro Corstjens, Simeon Duwel, Kimberly Vrancken, Amélie Braem, Dreas Detobel, Liang Yu Gao **Schrijvers** Servaas Verhelst, Lisa van Leeuwen, Kimberly Vrancken, Simeon Duwel, Silke Vuga, Marthe Temst, Noah 'De WETENSCHAPSTER Hannah Arendt' Put, Elize De Ryck, Femke Van Crombrugge, Ella-Sofia Sneyers, Pieterjan Douchy, Arthur Vits, Margot 'Rosalind Franklin' Gheeraerds, Elias Fret, Willem Bakelants, Andreas Everaerts, Jutta Heylen, Servaas Verhelst, Liang Yu Gao, Antonie Schoofs, Ines Vandebeek, Kato De Bruycker, Amélie Braem, Robin Geukens, Yaman Yilmaz, Simon Sterck, Lucas Casters, Sidney Oe, Pieter-Jan Bossuyt, Rutger 'Professor Gobelijn' Hermans, Tilde Boons, Vic Stuer, Kimberly Vranken, Judith Dodd, **Vormgeving** Simeon 'Alexander Grothendieck' Duwel **Fotografen** David-Cristian Preda, Judith Dodd, Violette Vandervelden, Simeon Duwel, Femke van Crombrugge, Miro Vermeulen, Marlinda Dwarswaard, Brent van Aeken, Willem Bakelants, Gilles Wené, Antonie Schoofs, Kimberly Vrancken, Sabine Mosman **Illustratoren** Sousanna Zacharian, Lien Forier, Lisa van Leeuwen, Servaas Verhelst **TVeto** Félicitée Bimina, Ines Vandebeek, Morgane Obdeijn, Ines Vandebeek, Marthe Temst, Willem 'Galileo Galilei' Bakelants, Judith Dodd, Elias Fret, Jutta Heylen, Andreas Everaerts, Pieter-Jan Bossuyt, Pieterjan Douchy, **KU Leugen** Pieterjan Douchy, Lien Forier, Rutger Hermans, Andreas Everaerts **Cover** Sousanna Zacharian **Crypto** Sidney Oe

Wil jij hier volgende keer ook tussenstaan? Kom dan naar onze redactievergaderingen op donderdag om 20u op 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, en beantwoord de vraag 'Naar welke wetenschapper zou jij een telescoop vernoemen?'

KU LEUVEN

Opent het universum zich straks vlakbij huis?

Kom naar de expo over
de **Einsteintelecoop**,
in **Leuven** en **Kortrijk**

Meer info :

